

GROEN LINKS

39^e CONGRES
CONGRESKRANT
14 MAART 2020
CONGRESCENTRUM 1931
DEN BOSCH

INHOUD

PRAKTISCHE INFORMATIE	3
ORDE VAN HET CONGRES	5
AGENDA	9
PLATTEGROND	10
BLOKKENSHEMA	11
PROGRAMMA	12
VOORDRACHT KANDIDATEN CONGRESPRESIDIUM	16
VOORDRACHT KANDIDATEN INTERNECOMMISSIE	18
VOORDRACHT COMMISSIE VOOR GESCHIL EN BEROEP	22
VOORDRACHT KANDIDATEN REFERENDUMCOMMISSIE	22
VERANTWOORDING INTERNE KANDIDATENCOMMISSIE	23
VOORDRACHT KANDIDATEN TOEZICHTRAAD	25
VOORDRACHT KANDIDATEN PARTIJBESTUUR	26
HR WIJZIGING	29
GOEDKEUREN JAARREKENING	32
VERANTWOORDING KANDIDATENCOMMISSIE VOOR DE TWEEDE KAMER	33
VERANTWOORDING PARTIJBESTUUR	34
VERANTWOORDING TWEEDE KAMERFRACTIE	41
VERANTWOORDING EERSTE KAMERFRACTIE	46
VERANTWOORDING FRACTIE EUROPEES PARLEMENT	49
VERANTWOORDING EGP DELEGATIE	56
VERANTWOORDING TOEZICHTRAAD	58

PRAKTISCHE INFORMATIE

**39^E GROENLINKS CONGRES / 14 MAART 2020 / DEUREN OPEN: 9.00 UUR /
DUUR CONGRES: 10.00 – 17.30 UUR / INTRODUCTIE VOOR NIEUWE LEDEN START OM
10.00 UUR / CONGRESCENTRUM 1931 / OUDE ENGELENSEWEG 1 / 5222 AA DEN BOSCH**

ORGANISATIE CONGRES

Het congres is georganiseerd door het partijbestuur. De orde van het congres is de verantwoordelijkheid van het congrespresidium. De leden van het presidium zijn: Jaap van der Heijden (voorzitter), Gijs van der Kroef, Mickie van de Loo, Max Tollenaar, Coos Hoebe, Mariska Kortie, Jaco van der Veen, Prescillia van Noort en Nienke van Renssen. De dagvoorzitter en het presidium zijn te benaderen via de organisatietafel voor in de zaal. Naast deze mensen lopen er vandaag tientallen medewerkers en vrijwilligers van GroenLinks rond. Zij maken deze dag mogelijk en zijn het aanspreekpunt voor de bezoekers.

AANMELDBALIE

Vanaf 9.00 uur is 1931 open voor publiek. Bij aankomst meld je je bij de aanmeldbalie waar een envelop voor je klaarligt met alle benodigdheden voor het congres. Ook krijg je bij deze balie de dagkrant. Hierin vind je de laatste informatie en eventuele wijzigingen met betrekking tot het congres. Je kunt de dagkrant vanaf 12 maart downloaden via groenlinks.nl/congres.

AANMELDENVELOP

Als je stemrecht hebt, vind je in je aanmeldenvelop een stembriefje, een spreekbon en reservespreekbon, en je persoonlijke kiescode, waarmee je jouw stem kunt uitbrengen. Lees meer over stemwijze en spreekbonnen in 'de orde van het congres'. De dagvoorzitter laat gedurende het congres weten hoe het stemmen in zijn werk gaat.

MOBIELE TELEFOON MEE!

We stemmen dit congres via de mobiele telefoon (via internet). In je aanmeldenvelop vind je de instructie en je persoonlijke kiescode waarmee je jouw stem kunt uitbrengen. Raak je kiescode niet kwijt; deze is uniek en kun je niet opnieuw krijgen. Uiteraard leggen we aan de start van het congres goed uit hoe de nieuwe stemwijze werkt. Ook zijn er vrijwilligers waar je je vragen aan kunt stellen. Voor nu: neem een goed opgeladen mobiele telefoon of tablet mee. Tijdens het congres is er een beperkt aantal tablets te leen voor de mensen die geen telefoon of tablet hebben.

LUNCH

Lunch kun je in 1931 kopen. Er zijn verschillende vegetarische opties, en er is ook genoeg keus in veganistisch eten. Mocht je een voedselallergie hebben, geef dat dan vóór 7 maart door aan congres@groenlinks.nl. Let ook op dat je in 1931 alleen kunt pinnen en dus niet met contant geld kunt betalen.

KOFFIE, THEE, DRANKEN

Gedurende de dag is er van alles te drinken verkrijgbaar aan de bar. Na afloop van het congres kun je nog napraten bij de borrel.

VÓÓR AANVANG VAN HET CONGRES: INTRODUCTIE VOOR NIEUWE CONGRESBEZOEKERS

Voor aanvang van het congres vindt er van vanaf 9.30 uur een introductie voor nieuwe congresbezoekers plaats in de plenaire zaal.

WIFI

Wil je tijdens het congres je blog bijhouden, twitteren of congresstukken raadplegen? In het gehele congrescentrum is een KPN-wifiverbinding aanwezig. Het wifiwachtwoord vind je in je aanmeldenvelop op de dag zelf.

MEER DOEN VOOR GROENLINKS?

In de foyer van 1931 vind je GroenLinks medewerkers, vrijwilligers en scouts die graag met je in gesprek gaan over hoe jij je talenten kunt inzetten binnen de partij: als vrijwilliger tijdens campagnes en events, of misschien wel als politiek vertegenwoordiger. Nieuwsgierig? We ontmoeten je graag!

BEREIKBAARHEID*Openbaar vervoer*

Congrescentrum 1931 bevindt zich op loopafstand van het Centraal Station Den Bosch. Je bereikt het lopend in ongeveer 15 minuten. Neem de uitgang Paleiskwartier/Brabanthallen aan de westzijde van het station, en volg de wegwijsbordjes "Brabanthallen".

Pendelbussen

Vanaf het station rijden pendelbusjes naar 1931. Deze vind je onderaan de roltrap en lift, bij de stationsuitgang Paleiskwartier/Brabanthallen. Je kunt gratis gebruik maken van deze pendelbusjes. N.B. Er is beperkt capaciteit in de busjes. Als je kunt lopen of een (OV-)fiets kunt gebruiken, dan heeft dat de voorkeur.

Auto

Bij 1931 zijn beperkt parkeerplekken beschikbaar. Uitrijkaarten zijn voor €10 te koop op de locatie.

ORDE VAN HET CONGRES

HET CONGRESPRESIDIUM HEET JE HARTELIJK WELKOM ALS DEELNEMER AAN HET 39E GROENLINKS-CONGRES OP 14 MAART 2020. HIERONDER VIND JE DE SPELREGELS DIE TIJDENS HET CONGRES GELDEN. DEZE VLOEIEN VOORT UIT BEPALINGEN IN DE STATUTEN EN HET HUISHOUDELIJK REGLEMENT VAN GROENLINKS. LEES DEZE REGELS GOED DOOR, VOORAL ALS DIT JE EERSTE CONGRESBEZOEK IS. ZO BEGRIJP JE BETER WAT ER OP 14 MAART ALLEMAAL GEBEURT.

A. LEIDING VAN HET CONGRES

De leiding van het congres is in handen van de dagvoorzitter: Ufuk Kâhya (wethouder voor GroenLinks in Den Bosch). Hij loodst ons door de agenda en spreekt uit welke besluiten het congres neemt.

Het congrespresidium is verantwoordelijk voor een ordelijk verloop van het congres. Als je bij een agendapunt wilt spreken, moet je je altijd eerst bij ons melden. Ook kun je bij het congrespresidium terecht met vragen, opmerkingen of klachten over de gang van zaken in de zaal. Je vindt het congrespresidium aan de organisatietafel, naast het podium in de congreszaal. Als er voorafgaand aan het congres al vragen en/of opmerkingen zijn kun je contact opnemen met congrespresidium@groenlinks.nl.

B. ORDEVOORSTELLEN

Als congresdeelnemer kun je ordevoorstellen doen als je een wijziging wilt aanbrengen in de voorgestelde vergaderorde. Doe dit bij voorkeur per e-mail, ruim voor aanvang van het congres. Je kunt voorstellen mailen naar congrespresidium@groenlinks.nl. Ook tijdens het congres kun je nog een ordevoorstel indienen; wend je daarvoor tot de organisatietafel.

Het congrespresidium beslist of een ordevoorstel wel of niet in stemming wordt gebracht. Voorstellen die in strijd zijn met de wet, de statuten en/of het huishoudelijk reglement, voorstellen die beogen een eerdere stemming over te doen of die agendapunten willen afvoeren wegens vermeend onvoldoende voorbereidingsmogelijkheden worden niet toegelaten.

Over toegelaten ordevoorstellen stemt het congres onmiddellijk, tenzij op dat moment al een stemming gaande is.

C. SPREKEN OP HET CONGRES

Bij de meeste agendapunten hebben congresdeelnemers spreekrecht. Voor uitoefening van het spreekrecht gelden de volgende regels.

TIJDIG AANMELDEN

Uiterlijk een halfuur voordat het agendapunt wordt behandeld, moet je je als spreker aanmelden door inschrijving op de sprekerslijst. Ga hiervoor naar de organisatietafel. Kort voordat een inschrijftermijn sluit, wordt dit ook op het scherm in de zaal geprojecteerd. Als je aan de beurt bent, roept de congresvoorzitter je op. Zorg er dus voor dat je al klaarstaat als het agendapunt behandeld wordt. Wie zich te laat meldt, kan niet spreken.

- > De inschrijving voor de eerste agendapunten sluit dus al vóór de opening van het congres! De zaal is vanaf 9.00 uur open. De organisatietafel is bemenst vanaf 9.00 uur.

SPREEKBONNEN

Om te kunnen spreken heb je spreekbonnen nodig. Met minimaal tien spreekbonnen kun je aanspraak maken op spreektijd. Mensen die willen spreken moeten dus spreekbonnen verzamelen onder de andere congresdeelnemers.

SPREEKTijd

Het congrespresidium beslist hoeveel spreektijd elke spreker krijgt. Hierbij houden we rekening met de totaal beschikbare tijd per agendapunt en het aantal sprekers. Houd er rekening mee dat de spreektijd kort is. De voorzitter herhaalt je spreektijd; je resterende spreektijd wordt tijdens het spreken geprojecteerd.

VRAGEN OVER VERANTWOORDINGEN

Tot de congresstukken behoren verantwoordingen van de fracties van de Tweede Kamer, Eerste Kamer en de EU-delegatie alsmede van het partijbestuur, de toezichtraad en de EGP-delegatie. Elke congresdeelnemer mag hierover vragen stellen. Dit kan tijdens het middagprogramma. Je hoeft je hier niet van tevoren voor aan te melden. Er is alleen gelegenheid tot het plenair stellen van vragen als je er écht niet uit bent gekomen met het desbetreffende gremium. De vraag moet dus eerst aan de orde zijn geweest in de verantwoordingsessie. Je moet je uiterlijk een kwartier na afloop van de besprekingen van de verantwoordingen melden bij de organisatietafel en het congrespresidium bepaalt of je je vraag kunt stellen. Nogmaals: dit kan alleen in uitzonderlijke situaties.

De verantwoordingen van de verschillende kandidatencommissies worden plenair behandeld voorafgaand aan de verkiezingen van de betreffende gremia. Hiervoor gelden dezelfde regels als bij de andere agendapunten.

D. STEMMINGEN

Stemrecht is voorbehouden aan congresdeelnemers die zich uiterlijk op 14 februari 2020 hebben opgegeven, die op 14 maart 2020 minstens drie maanden lid zijn van GroenLinks en die hun contributie hebben betaald. Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Onthoudingen tellen niet mee in de uitslag.

STEMMEN MET STEMKAART

Stemmingen over zaken zoals moties en amendementen vinden plaats door middel van het opsteken van een stemkaart. Ook bij zogenaamde sluitende voordrachten over personen gebruiken we de stemkaart. Dit zijn voordrachten voor gelimiteerde expliciet in het huishoudelijk reglement genoemde commissies waarbij er evenveel kandidaten zijn als plekken. Het congres stemt daarbij over de voordracht als geheel en niet per individuele kandidaat. Voor de liefhebber: zie artikel 6 en 19 van het huishoudelijk reglement.

Als het opsteken van de stemkaarten geen duidelijke conclusie geeft, of als het congres de telling betwist (roep direct en duidelijk 'herstemmen!'), gaan we schriftelijk stemmen.

SCHRIFTELIJK STEMMEN

Schriftelijke stemmingen vinden plaats met behulp van speciale stemsoftware via je smartphone. Tijdens het congres wordt uitgelegd hoe dit precies werkt. Voor congresbezoekers zonder smartphone stellen we leentablets beschikbaar. We raden je aan om ervoor te zorgen dat je telefoon goed is opgeladen.

> Iedere stemgerechtigde congresdeelnemer ontvangt bij aanmelding op 14 maart een code. Als je deze code kwijtraakt, kun je je stemrecht niet meer uitoefenen. Bewaar de code dus goed!

VASTSTELLING VAN UITSLAGEN EN HERSTEMMING

Het congrespresidium stelt de uitslagen van stemmingen vast en de congresvoorzitter deelt deze mee aan het congres. De door de congresvoorzitter uitgesproken uitslag is beslissend, tenzij de juistheid van dat oordeel onmiddellijk wordt betwist en een congresdeelnemer luid en duidelijk om herstemming vraagt.

E. MOTIES

De deadline voor het inleveren van moties is woensdag 4 maart, 10.29 uur. De indieners van de moties kunnen hun motie toelichten en hebben hiervoor een minuut spreektijd. Extra spreektijd is mogelijk als je minimaal 10 spreekbonnen inlevert. Zie verder het kopje 'spreken op het congres'.

F. ACTUELE MOTIES

Tot 14 maart 2020, 12.30 uur kunnen actuele moties schriftelijk of digitaal bij het congrespresidium (organisatietafel) worden ingediend of, voorafgaand aan het congres, via congrespresidium@groenlinks.nl. Voor een actuele motie gelden dezelfde vereisten als voor een reguliere motie. Zo moet een actuele motie door minimaal 25 leden zijn ondertekend. Actuele moties worden alleen in behandeling genomen als zij gaan over onderwerpen die pas ná 4 maart 2020, 10.29 uur bekend zijn geworden. Bovendien moet de motie een spoedeisend karakter hebben. Het congrespresidium bepaalt of de actuele motie in stemming wordt gebracht. Tegen deze beslissing is geen bezwaar of beroep mogelijk.

Het congrespresidium stelt het op prijs als de tekst van actuele moties digitaal beschikbaar is. De spreekijdregeling is hetzelfde als bij gewone moties.

De actuele moties worden op een later tijdstip behandeld dan de gewone moties.

G. WIJZIGINGSVOORSTELLEN HUISHOUELIJK REGLEMENT

Het partijbestuur stelt voor om het huishoudelijk reglement op een aantal plaatsen te wijzigen. De voorstellen zelf en de reden waarom het bestuur deze voorstellen aan het congres voorlegt, kun je elders in deze congreskrant lezen.

H. VERKIEZINGEN CONGRESPRESIDIUM, INTERNE KANDIDATENCOMMISSIE, COMMISSIE GESCHIL & BEROEP, REFERENDUMCOMMISSIE EN TOEZICHTSRAAD

In deze congreskrant kun je lezen wie kandidaat is voor welke functie. Voor al deze commissies worden evenveel kandidaten voorgedragen als er plaatsen zijn. Conform artikel 19 van het HR stemt het congres met de stemkaart over de voordracht als geheel (en niet per kandidaat).

I .VERKIEZING LIJSTTREKKER KANDIDATENLIJST TWEDE KAMER

De lijsttrekker voor de verkiezingen voor de Tweede Kamer wordt per referendum gekozen, tenzij er maar één kandidaat is. Dan kiest het congres de lijsttrekker. Dat laatste is nu het geval, daarom kiezen we op dit congres onze lijsttrekker. Dit gebeurt schriftelijk. Als er meer stemmen vóór de kandidaat zijn dan stemmen op 'geen der kandidaten', is de lijsttrekker gekozen.

J. BENOEMING LEDEN PARTIJBESTUUR

De verkiezing van de nieuwe leden van het partijbestuur begint met een ronde waarin vragen over de procedure aan de kandidatencommissie gesteld kunnen worden. Wie een vraag aan de kandidatencommissie wil stellen, moet zich minstens een halfuur voor aanvang van dit agendapunt bij de organisatietafel melden. Namens de kandidatencommissie reageert de voorzitter van de commissie. Het is niet toegestaan om vragen te stellen over specifieke kandidaten.

In het advies van de kandidatencommissie in deze congreskrant staat bij de kandidaten aangegeven voor welke portefeuille zij beschikbaar zijn. Er zijn drie functies vacant in het bestuur. Bij al deze drie functies zijn twee kandidaten beschikbaar.

De leden van het partijbestuur worden per post verkozen. Er wordt schriftelijk gestemd. De kandidaat met de meeste stemmen wordt gekozen, tenzij het aantal stemmen op 'geen der kandidaten' meer is dan vijftig procent. In dat laatste geval blijft de post onvervuld.

—

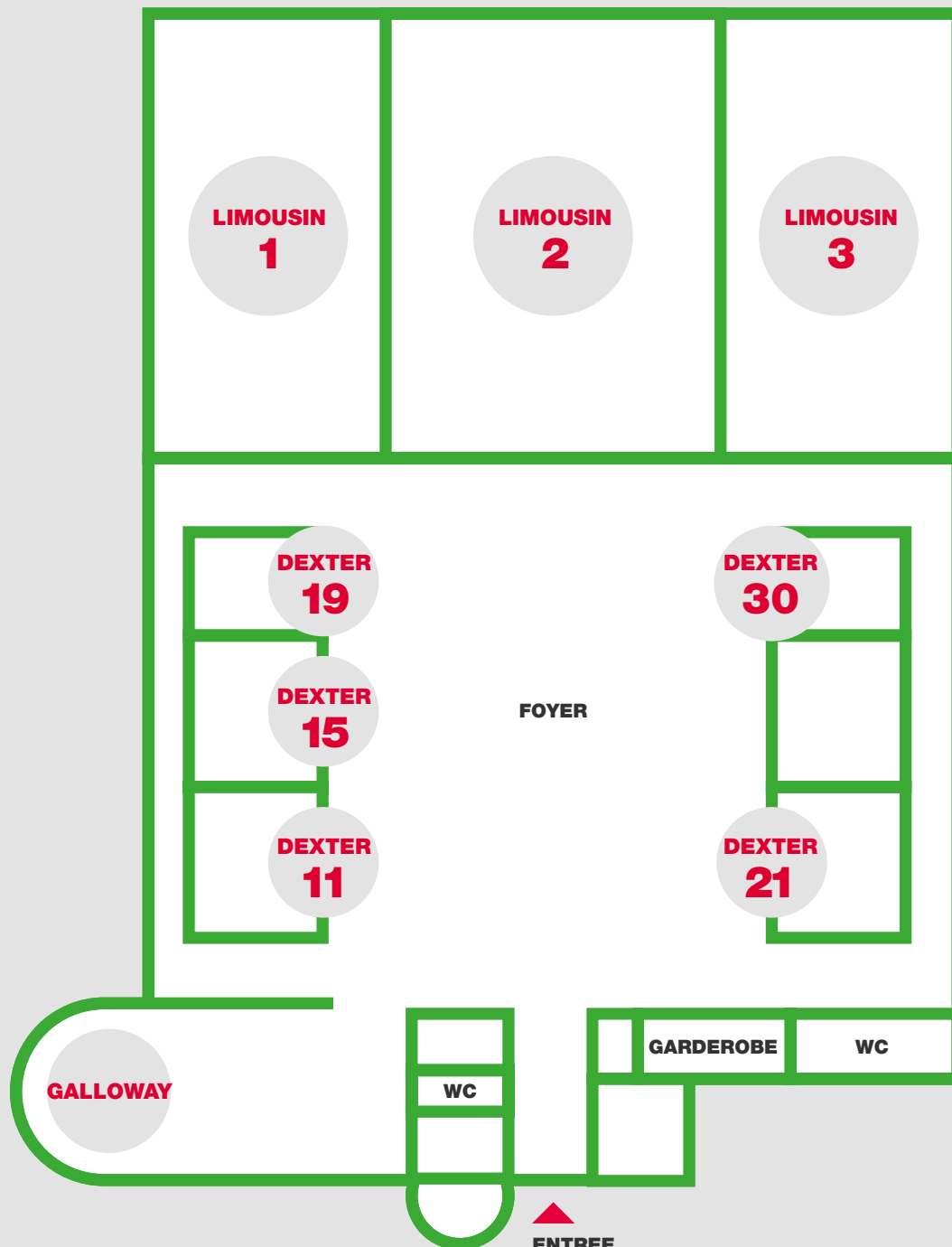
Mocht je nog vragen hebben schroom dan vooral niet om ons te benaderen via congrespresidium@groenlinks.nl. We wensen je veel plezier op het congres!

Het congrespresidium

AGENDA

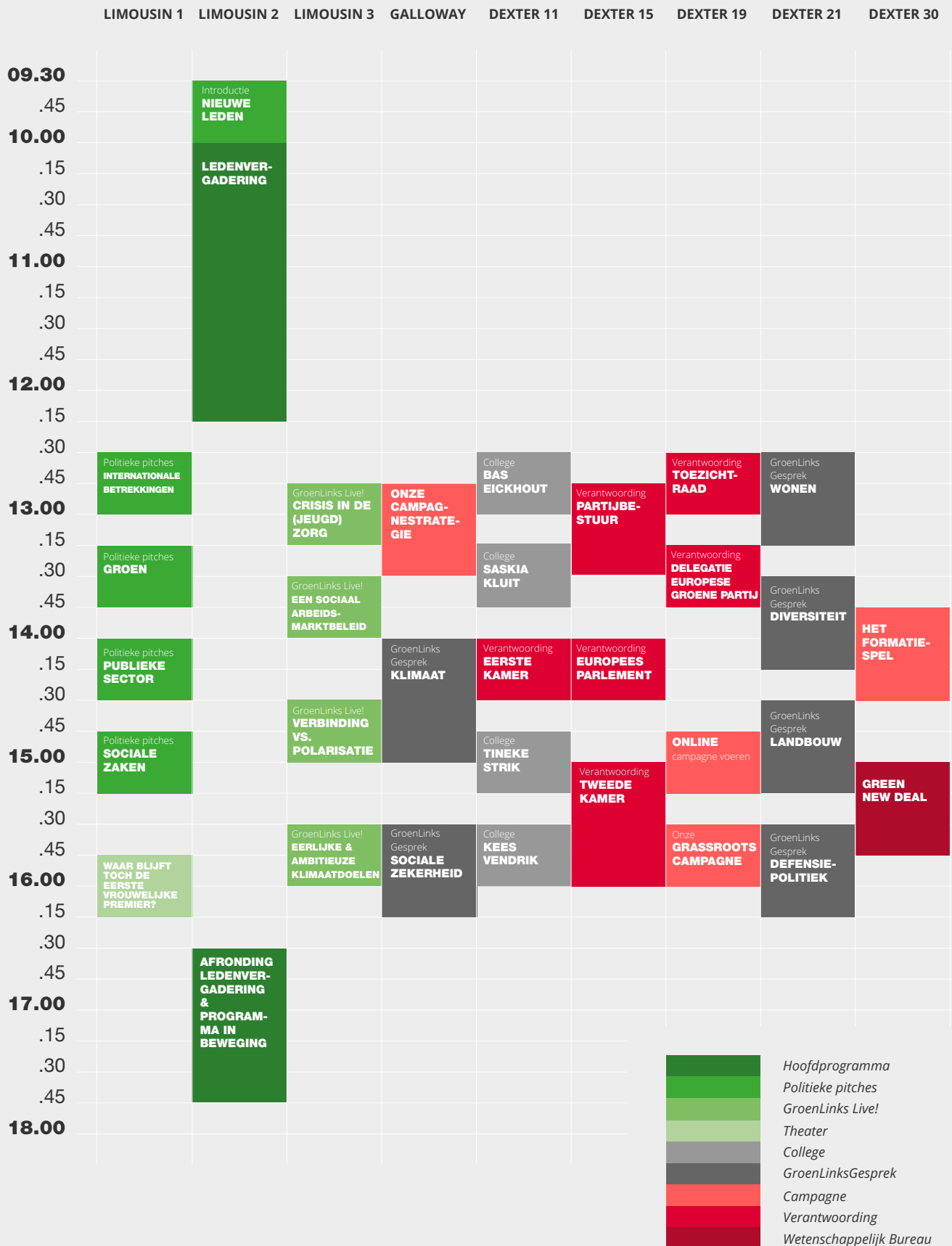
- 09.00** DEUREN OPEN
- 09.30** INTRODUCTIE VOOR NIEUWE CONGRESBEZOEKERS
- 10.00** OPENING CONGRES, INTRODUCTIE STEMWIJZE
- 10.10** VASTSTELLEN CONGRESORDE
- 10.15** VERKIEZING NIEUWE LEDEN EN HERBENOEMING
LEDEN CONGRESPRESIDIUM
- 10.20** GOEDKEUREN JAARREKENING
- 10.25** WIJZIGING HR
- 10.30** VERKIEZING INTERNE KANDIDATENCOMMISSIE
- 10.33** VERKIEZING COMMISSIE GESCHIL & BEROEP
- 10.38** VERKIEZING REFERENDUMCOMMISSIE
- 10.41** VERKIEZING TOEZICHTRAAD
- 10.45** VERKIEZING PARTIJBESTUUR
- 11.05** SPEECH VOORZITTER DWARS: WOUTER UBBINK
- 11.10** BEHANDELING MOTIES
- 12.05** BEKRACHTIGING LIJSTTREKKER
- 12.10** SPEECH KATINKA EIKELENBOOM
- 12.30** START MIDDAGPROGRAMMA
KIJK IN HET BLOKKENSHEMA EN HET PROGRAMMA
VOOR MEER INFORMATIE OVER HET MIDDAGPROGRAMMA.
- 12.30** DEADLINE INDIENEN ACTUELE MOTIES
- 16.30** AFRONDING LEDENVERGADERING
- 16.40** IN BEWEGING
MET KIM VAN SPARRENTAK, ZITA PELS,
KATHALIJNE BUITENWEG EN JESSE KLAVER.
- 17.30** EINDE

PLATTEGROND

ENTREE
Congrescentrum 1931
Oude Engelseweg 1
5222 AA Den Bosch

BLOKKENSHEMA

PROGRAMMA

WE PAKKEN HET CONGRES DIT JAAR IETS ANDERS AAN DAN JE VAN ONS GEWEND BENT. UITERAARD KOMEN WE SAMEN VOOR ONZE LEDENVERGADERING (10.00-12.15 UUR IN LIMOUSIN 2), WAAROVER JE IN DE REST VAN DEZE KRANT ALLES LEEST, MAAR WE GAAN OOK MET ELKAAR IN GESPREK. WE DUKEN DE DIEPTE IN MET ONZE POLITICI, GAAN HET DEBAT AAN MET ELKAAR EN BEREIDEN ONS VOOR OP DE KOMENDE CAMPAGNE.

Maak een keuze uit het zeer gevarieerde programma en laat je verrassen!

Let op: het kan voorkomen dat een programmaonderdeel vol zit. Wil je iets echt niet missen? Zorg dan dat je er ruim op tijd bent.

GROENLINKS LIVE!

Onze eigen talkshow. Onder leiding van Samya Hafsaoui schuiven experts, ervaringsdeskundigen en politici aan om in gesprek te gaan over de thema's van dit moment. Live vanuit 1931 in Den Bosch.

CRISIS IN DE (JEUGD)ZORG - 12.45-13.15 uur, Limousin 3

Met o.a. Lisa Westerveld.

EEN SOCIAAL ARBEIDSMARKTBELEID - 13.30-14.00 uur, Limousin 3

Met o.a. Zakaria Boufangacha (FNV) en Paul Smeulders.

VERBINDING VS. POLARISATIE - 14.30-15.00 uur, Limousin 3

Met o.a. Niels van den Berge, Raja Felgata (Kleurrijke Top 100) en Miguel Ririhena (gemeenteraadslid Tynaarlo).

EERLIJKE EN AMBITIEUZE KLIMAATDOELEN - 15.30-16.00 uur, Limousin 3

Met Lawrence Cheuk (Jonge Klimaatbeweging), Marieke van Doorninck (wethouder Amsterdam), Jantine Röttgering (werkgroep DELTA) en Willem Wiskerke (Milieudefensie).

POLITIEKE PITCHES

Onze Kamerleden praten je bij over hun visie op de problemen van onze tijd. En daarvoor krijgen ze elk maar zeven minuten!

INTERNATIONALE BETREKKINGEN - 12:30-13:00 uur, Limousin 1

Bart Snels: Waarom belastingontwijking niet alleen de schuld is van multinationals.

Isabelle Diks: Wat hebben onze handelsverdragen te maken met de klimaatdoelen?

Bram van Ojik: Wat betekent een herverkiezing van Trump voor Nederland?

GROEN - 13:15-13:45 uur, Limousin 1

Laura Bromet: Dit is hoe we de natuur in Nederland wél kunnen redden.

Suzanne Kröger: Van vliedschaamte naar treintrots.

Tom van der Lee: Waarom dit het doorslaggevend decennium voor het klimaat is.

PUBLIEKE SECTOR - 14:00-14:30 uur, Limousin 1

Lisa Westerveld: Vijf oplossingen om kinderen gelijke kansen te geven op school.

Corinne Ellemeet: Geef verpleegkundigen hun baan terug. Niels van den Berge: Waarom je in Nederland beter een strafblad dan een niet-Hollandse achternaam kunt hebben.

SOCIALE ZAKEN - 14:45-15:15 uur, Limousin 1

Nevin Özütok: Wat moeten vrouwen doen voor 6 procent meer poen?

Wim-Jan Renkema: Waarom jij morgen ook dakloos kunt zijn.

Paul Smeulders: Drie oplossingen voor de wooncrisis.

WAAR BLIJFT TOCH DE EERSTE VROUWELIJKE PREMIER? - 15.45-16.15 uur, Limousin 1

In een speciale bewerking van haar politieke onewomanshow 'De Première' onderzoekt programmamaker Eveline van Rijswijk de opmars van vrouwen op het Binnenhof. Hoe verliep de entree van vrouwen in de politiek? Welk verschil konden zij maken voor de positie van vrouwen afgelopen eeuw? En waar blijft toch de eerste vrouwelijke premier?

COLLEGES

Duik de diepte in met een ervaren politicus en laat je in een half uur helemaal bijpraten.

KLIMAATCOLLEGE, DOOR BAS EICKHOUT - 12.30-13.00 uur, Dexter 11

Bas Eickhout bespreekt de stand van het klimaat. Welke oplossingen zijn er om klimaatverandering aan te pakken? En welke rol speelt Europa daarin? Hoe zit het met de European Green deal en de Europese Climate Law?

DE OMGEVINGSWET VOOR BEGINNERS, DOOR SASKIA KLUIT - 13.15-13.45 uur, Dexter 11

Oftewel: wat je van Saskia's nieuwe politieke ervaringen in de senaat kunt leren (en wellicht steek je nog iets op over de omgevingswet ook). Toen Saskia in juni 2019 begon als senator was de stelselvernieuwing van het omgevingsrecht in zijn laatste fase. Met duizenden bladzijden aan informatie en met veel hulp beschikbaar, zat er niets anders op dan aan de slag te gaan en de omgevingswet als snelcursus "Eerste Kamer" te beschouwen.

EEN 'NEW PACT ON ASYLUM AND MIGRATION': NAAR EEN SOLIDAIR EN EERLIJK ASIELSTEEK? DOOR TINEKE STRIK - 14.45-15.15 uur, Dexter 11

Nadat de Europese lidstaten de afgelopen jaren geen enkele overeenstemming wisten te bereiken over een asielsysteem, broedt de Europese Commissie op nieuwe plannen. Tineke Strik zet uiteen welke voorstellen ze verwacht uit de koker van de Commissie, en hoe haalbaar en wenselijk ze zijn. Gaan ze een einde maken aan de ellende in de Griekse hotspots en aan het afschuiven van asielzoekers, of blijft het doormodderen?

CLIMATE EMERGENCY EN DE ECONOMIE, DOOR KEES VENDRIK - 15.30-16.00 uur, Dexter 11

Bijna vier jaar na het Akkoord van Parijs bakt de wereld er weinig van. De mondiale emissies stijgen nog steeds en we komen, alle goede voornemens ten spijt, nog helemaal nergens. Een duurzame, inclusieve economie, die geen ecologische schuld nalaat voor toekomstige generaties is het doel. Optimale brede welvaart dus. De hiervoor benodigde transitie is ingrijpend en vraagt een moderne en actieve overheid. Hoe komen we daar? Hoe ziet een toekomstbestendige economie eruit?

GROENLINKSGESPREK

Praat, denk en doe mee! Of je nou expert, ervaringsdeskundige of gewoon geïnteresseerde bent. In het GroenLinksGesprek werken we met elkaar aan onze standpunten, rondom thema's die in ons aankomende verkiezingsprogramma een rol spelen.

12.30-13.15 uur, Dexter 21

GROENLINKSGESPREK OVER WONEN

13.30-14.15 uur, Dexter 21

GROENLINKSGESPREK OVER DIVERSITEIT

14.00-15.00 uur, Galloway

GROENLINKSGESPREK OVER RECHTVAARDIG KLIMAATBELEID

14.30-15.15 uur, Dexter 21

GROENLINKSGESPREK OVER DUURZAME LANDBOUW

15.30-16.15 uur, Galloway

GROENLINKSGESPREK OVER NIEUWE SOCIALE ZEKERHEID

15.30-16.15 uur, Dexter 21

GROENLINKSGESPREK OVER DEFENSIEPOLITIEK

DE TWEDE KAMER CAMPAGNE IN DE DOP

Over een jaar is het zover, dan vinden de Tweede Kamerverkiezingen plaats. Achter de schermen wordt de campagne al grondig voorbereid. Vandaag wordt een tipje van de sluier gelicht.

ONZE CAMPAGNESTRATEGIE, DOOR WIJNAND DUYVENDAK - 12.45-13.30 uur, Galloway

Hoe gaat GroenLinks de verkiezingen winnen? Een blik op de algemene strategie die aan de wieg zal staan van de campagne voor de komende Tweede Kamerverkiezingen. Ook zal aan bod komen hoe jij daarbij kunt helpen. Wil je op een actieve manier bijdragen aan een forse groei van GroenLinks? Kom dan zeker naar deze lezing.

HET FORMATIEPEL, DOOR CHRISTEL KOHLMANN EN DORRIT DE JONG - 13.45-14.30 uur, Dexter 30

Regeren is formeren, en formeren betekent keuzes maken. Christel, de Chef staf van de Tweede Kamerfractie, en Dorrit de Jong, secretaris van het formatieteam in 2017, plaatsen je voor lastige keuzes en laat je kiezen tussen hartenwensen en absolute veto's. Speel mee en ontdek de oer-Hollandse wereld van het coalitie smeden.

ONLINE CAMPAGNE VOEREN, DOOR EVA VAN RIJNBEEK - 14.45-15.15, Dexter 19

Activisten zetten het internet naar hun hand en mobiliseren grote groepen mensen. For better, zoals bij de klimaatstakers, or for worse; trollen, online haat en fake news domineren het web óók. Hoe bouwen wij een online beweging die het goede versterkt en het slechte achter zich laat? En wat kun jij doen?

ONZE GRASSROOTS CAMPAGNE, DOOR SAM BAKKER - 15.30-16.00 uur, Dexter 19

We bouwen aan de grootste politieke vrijwilligersbeweging van Nederland. Een duik in onze grassroots campagne en onze inspiratiebronnen.

WETENSCHAPPELIJK BUREAU

GREEN NEW DEAL - 15.00-16.00 uur, Dexter 30

In de Verenigde Staten maakt Alexandria Ocasio-Cortez furore met haar Green New Deal, in Groot Brittannië baseert Labour zich op een Green New Deal en ook de Europese Commissie heeft er één. Iedereen heeft er wel van gehoord. Maar wat is een Green New Deal eigenlijk? En hoe ziet een Nederlandse Green New Deal eruit? Samen met verschillende experts vertelt het Wetenschappelijk Bureau GroenLinks je in deze informatieve sessie alles wat je moet weten over een Green New Deal.

VERANTWOORDINGEN

Dit is hét moment om in gesprek te gaan met de verschillende organen van de partij. In de verantwoordingen lichten zij hun werk van het afgelopen jaar toe en is er ruim de kans om vragen te stellen en feedback te geven.

12.30-13.00 uur, Dexter 19

12.45-13.30 uur, Dexter 15

13.15-13.45 uur, Dexter 19

14.00-14.30 uur, Dexter 15

14.00-14.30 uur, Dexter 11

15.00-16.00 uur, Dexter 15

TOEZICHTRAAD

PARTIJBESTUUR

DELEGATIE EUROPESE GROENE PARTIJ

EUROPEES PARLEMENT

EERSTE KAMER

TWEEDE KAMER

VOORDRACHT KANDIDATEN

CONGRESPRESIDIUM

HET CONGRESPRESIDIUM BESTAAT UIT TEN MINSTE VIJF EN TEN HOOGSTE NEGEN LEDEN, DIE DOOR HET CONGRES WORDEN BENOEMD. ZITTENDE LEDEN VAN HET PRESIDIUM ZIJN: JAAP VAN DER HEIJDEN (VOORZITTER), GIJS VAN DER KROEF, MICKIE VAN DE LOO, MAX TOLLENAAR, COOS HOEBE, MARISKA KORTIE, JACO VAN DER VEEN, PRESCILLIA VAN NOORT, NIENKE VAN RENSSSEN.

HERBENOEMING

Leden van het congrespresidium kunnen worden benoemd voor drie jaar. Herbenoeming is aan de orde voor de leden Coos Hoebe, Jaco van der Veen en Gijs van der Kroef. Mickie van der Loo, Max Tollenaar en Mariska Kortie leggen hun functie als lid van het congrespresidium per dit congres neer. Het partijbestuur bedankt hen voor de fijne samenwerking.

NIEUWE KANDIDATEN

Voor het invullen van de drie vacatures zijn er gesprekken gevoerd met kandidaten door een lid van het partijbestuur, een lid van het congrespresidium en de bestuurssecretaris. Hierbij is met name gekeken naar de organisatorische kwaliteiten van de kandidaten evenals procedurele vaardigheden, de complementaire samenstelling van het presidium, probleemoplossend vermogen en affiniteit met de rol van het presidium. Er zijn drie zeer geschikte kandidaten voor de vacatures gevonden.

HERBENOEMINGEN:

COOS HOEBE 64 JAAR, AMSTERDAM

heeft jarenlange ervaring binnen GroenLinks. In Amsterdam was hij o.a. afdelingsbestuurder/-voorzitter, raadslid, fractievoorzitter en stadsdeelwethouder, ook heeft hij ervaring als provinciaal bestuurslid. Inmiddels is Coos

alweer ruim 3 jaar een energieke en positieve toevoeging aan het congrespresidium. Zijn ruime ervaring en prettige manier van communiceren zijn waardevol binnen de commissie. Coos is gemotiveerd om de komende jaren het werk voort te zetten.

JACO VAN DER VEEN 27 JAAR, AMSTERDAM

is bestuursadviseur bij de gemeente Rotterdam en sinds 2009 actief binnen GroenLinks en DWARS. Hij heeft ruime ervaring binnen de partij als o.a. secretaris van DWARS, bestuurslid van de partijraad van GroenLinks en natuurlijk als lid van het congrespresidium. Jaco heeft een scherpe blik en weet zijn visie duidelijk over te brengen. Hij kan goed schakelen tussen het politieke en het praktische en weet goed de balans te vinden tussen het procedurele en daadkrachtig handelen. Graag zet hij zich de komende jaren weer in voor het congrespresidium.

GIJS VAN DER KROEF 40 JAAR, GRONINGEN

is sinds 2006 actief voor GroenLinks. In het verleden was hij o.a. afdelingsbestuurder, secretaris van de provinciale afdeling Groningen en betrokken bij het vormen en indienen van verschillende kandidatenlijsten. In het dagelijks leven is hij jurist voor de Rijksoverheid. Gijs is sinds 2013 een zeer ervaren en waardevol lid van de commissie. Hij heeft een

kritische en scherpe blik en vindt het belangrijk om heldere besluiten te nemen die formeel en praktisch mogelijk zijn. De afgelopen jaren was Gijs secretaris van het congrespresidium en dit werk zet hij graag de komende jaren voort.

NIEUWE KANDIDATEN:

WILLEMIJN RUBERG 45 JAAR, AMSTERDAM

is universitair hoofddocent Cultuurgeschiedenis aan de Universiteit Utrecht en draagt GroenLinks een warm hart toe. Willemijn is actief voor GroenLinks als lid van de commissie Politiek Personeelsbeleid van GroenLinks Amsterdam. Ook doet ze redactiewerk voor tijdschrift de Helling. Ze beschikt over sterke analytische vaardigheden en heeft veel praktijkervaring buiten GroenLinks op het gebied van bestuur en organisatie. Haar frisse blik is welkom in een commissie met veel partijervaring.

JESSICA KIPS 53 JAAR, ALMERE

was tot kort geleden gemeenteraadslid in Almere en is in die functie bij toeval in het presidium van de gemeenteraad terecht gekomen. Dat beviel haar goed en ze bleek een verborgen talent te hebben. Jessica wil graag actief blijven bij GroenLinks in een functie die goed te combineren is met haar werk als leerkracht van groep 6. Jessica heeft een praktische instelling en is helder in haar communicatie. Ze ziet procedures als een middel om tot een goed proces te komen en is goed in staat om naar het grotere geheel te kijken. Jessica zet zich graag de komende jaren in voor het congrespresidium.

RIK VAN DER LAAN 32, DEN-HAAG

is in het verleden bij DWARS vaak verantwoordelijk geweest voor het organiseren van congressen en weet daardoor goed wat er allemaal bij komt kijken. Rik is tijdens en na zijn tijd bij DWARS in verschillende rollen actief geweest voor GroenLinks. Hij vindt het leuk om mee te denken over het verbeteren van procedures en kan goed zijn eigen visie delen. Na een tijdje slapend lid te zijn geweest heeft hij nu weer zin om zich in te zetten voor de partij. Het congrespresidium past goed bij wat Rik leuk vindt en bij zijn capaciteiten.

VOORDRACHT INTERNE KANDIDATENCOMMISSIE

INGEVOLGE DE STATUTEN VAN GROENLINKS IS ER EEN INTERNE KANDIDATENCOMMISSIE, WAARVAN DE LEDEN OP VOORDRACHT VAN HET PARTIJBESTUUR DOOR HET CONGRES ZIJN BENOEMD (VERDER: DE COMMISSIE). DEZE COMMISSIE VERZORGT OP ONAFHANKELIJKE WIJZE DE SELECTIE VAN KANDIDATEN VOOR VACATURES IN HET PARTIJBESTUUR EN IN DE TOEZICHTRAAD, EN ZORGT VOOR EEN VOORDRACHT VAN KANDIDATEN AAN HET CONGRES.

De kandidatencommissie bestaat uit vijf tot zeven leden. Het congres benoemt de leden voor een periode van drie jaar. Om goed te kunnen functioneren, is het van belang dat in de interne kandidatencommissie veel verschillende competenties vertegenwoordigd zijn. Het gaat daarbij onder andere om kennis van zowel de praktijk als de statutaire rollen van bestuur en toezicht binnen GroenLinks, politiek-bestuurlijke sensitiviteit, ervaring met werving & selectie, goede gespreksvaardigheden en ruime kennis van de partij op verschillende niveaus.

Henrike Karreman treedt tijdelijk terug als voorzitter van de interne kandidatencommissie in verband met haar werkzaamheden als voorzitter van de kandidatencommissie voor de Tweede Kamer. Bart de Leede neemt zolang de rol van voorzitter waar.

Het partijbestuur heeft in overleg met de commissie besloten om de interne kandidatencommissie uit te breiden met twee nieuwe leden.

NIEUWE KANDIDATEN:

MARIEKE WAGTER 36 JAAR, POEDEROIJEN

heeft een leidinggevende functie bij de Belastingdienst en werkte eerder onder meer bij de Duisenberg School of Finance. Ze is afgestudeerd als politicoloog, maar financiën loopt als rode draad door haar loopbaan en vrijwilligerswerk. Van 2013-2018 was Marieke penningmeester in het partijbestuur van GroenLinks. Daarvoor was Marieke actief bij DWARS, onder meer als bestuurslid bij DWARS-Amsterdam, en nam ze deel aan verschillende landelijke werkgroepen van GroenLinks. Marieke kent de partij door en door en wil na een kleine twee jaar van relatieve afstand tot GroenLinks graag weer een actieve bijdrage leveren. Het partijbestuur is heel blij dat zij, met al haar ervaring en kwaliteiten, de interne kandidatencommissie wil komen versterken.

MIGUEL RIRIHENA 42 JAAR, TYNAARLO

is raadslid voor GroenLinks in Tynaarlo en actief in lokale en landelijke werkgroepen van GroenLinks op het gebied van diversiteit en inclusie. Hij werkt daarnaast als veiligheidsfunctionaris voor het Sociaal Wijkteam De Fryske Marren en coacht en adviseert in die rol onder meer jeugdhulpverleners. Eerder

werkte hij in de maatschappelijke opvang en de forensische zorg. Miguel is één van de initiatiefnemers en co-schrijver van het Programma Culturele Diversiteit binnen Reclasse- ring Nederland, dat is gericht op het vergroten van de culturele sensitiviteit en de diversiteit binnen het personeelsbestand. Het partijbe- stuur verwacht dat Miguel met zijn kennis en ervaring binnen GroenLinks en in het bijzon- der ten aanzien van het vergroten van diversi- teit en inclusiviteit een waardevolle bijdrage kan leveren aan de kandidatencommissie intern.

HERBENOEMING:**MARIJN BOUWMEESTER** 34 JAAR,

DRIEBERGEN-REIJSENBURG is projectleider, adviseur en (interim)manager en richt zich op vraag- stukken rond ethisch leiderschap en organi- satieverandering. In het verleden was ze werkzaam op het Wetenschappelijk Bureau van GroenLinks en de Europese fractie. Marijn is georganiseerd en goed thuis in de reglementen en procedures van GroenLinks. Haar hartelijke en open manier van commu- niceren leveren prettige gesprekken op. Ze is gedreven om de juiste persoon op de juiste plek tot haar recht te laten komen. Marijn is sinds 2016 lid van de interne kandidatencom- missie en zet dit werk graag voort.

VOORDRACHT COMMISSIE VOOR GESCHIL EN BEROEP

INGEVOLGE DE STATUTEN VAN GROENLINKS IS ER EEN COMMISSIE VOOR GESCHIL EN BEROEP, WAARVAN DE LEDEN DOOR HET PARTIJBESTUUR ZIJN BENOEMD (VERDER: COMMISSIE). DEZE COMMISSIE HEEFT TOT TAAK OM TE BEMIDDELEN BIJ CONFLICTEN TUSSEN OF MET PARTIJORGANEN, UITSPRAKEN TE DOEN IN GEVAL VAN GESCHILLEN VAN DEZE AARD, EN TE BESLISSEN OVER BEROEPEN IN (LANDELIJKE) KANDIDATENPROCEDURES.

De commissie voor geschil en beroep bestaat uit Jent Bijlsma, Margreet de Boer, Jack Bogers, Hetty Hafkamp (voorzitter), Christian Jongeneel, Jurien Korzelius, Floris Tas en Ivan Welters. Jent Bijlsma, Jack Bogers, Hetty Hafkamp en Ivan Welters leggen hun functie als lid van de commissie op dit congres neer. Het partijbestuur bedankt hen voor hun inzet en betrokkenheid.

NIEUWE KANDIDATEN:

MARTINE LEEUWIS 53 JAAR, LEIDEN

is VNG ambassadeur klimaatadaptatie en adviseur op het gebied van water en klimaat. Zij heeft binnen en voor GroenLinks in verschillende rollen ervaring opgedaan. Tot september 2019 was zij wethouder Duurzaamheid, Mobiliteit en Beheer Openbare Ruimte voor GroenLinks in Leiden. Zij was daarvoor onder meer afdelingsvoorzitter van GroenLinks Leiden en politiek en bestuurlijk actief binnen het Hoogheemraadschap Rijnland. Martine is ook mediator en heeft ervaring met conflictbemiddeling. Deze combinatie van kwaliteiten en kennis maakt haar volgens het partijbestuur heel geschikt als lid van onze commissie voor geschil en beroep.

MIEKE VAN DER VEGT 35 JAAR, UTRECHT

is projectleider bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en opgeleid als jurist. Ze werkte eerder onder meer voor het Openbaar Ministerie en voor GroenLinks in het Europees Parlement. Ze heeft een schat aan ervaring binnen GroenLinks en een groot netwerk in de partij. Zo was ze van 2015-2019 internationaal secretaris in het partijbestuur, voorzitter van de Europa-werkgroep en actief binnen DWARS. Het partijbestuur denkt dat ze met haar juridische kennis, haar ervaring binnen GroenLinks en haar verbindende persoonlijkheid een uitstekende kandidaat is voor de commissie voor geschil en beroep.

ALI AL HADAUI 44 JAAR, DEN HAAG

was bestuurslid van GroenLinks Leiden en voorzitter van de afdeling Den Haag. In het dagelijks leven is hij mediator, trainer en intervisiebegeleider. Ali is scherp, bedachtzaam en rolvast. Hij is gewend mensen uit te nodigen tot reflectie, zowel op eigen als op andermans handelen. Hij doet dat op een wijze die zowel kritisch als verbindend is. Sinds 2016 is Ali lid van de toezichtraad van GroenLinks, maar deze functie legt hij per dit congres neer omdat deze rol op dit moment voor hem structureel te veel tijd vraagt. Het partijbestuur ziet in Ali een uitstekende

toevoeging aan de commissie voor geschil en beroep en is blij dat hij op deze manier een actieve bijdrage kan blijven leveren aan de partij.

HERBENOEMINGEN:

Het partijbestuur draagt de volgende kandidaten voor herbenoeming in de commissie voor geschil en beroep voor:

- > Margreet de Boer
- > Christian Jongeneel
- > Jurien Korzelius
- > Floris Tas

VOORDRACHT KANDIDATEN

REFERENDUMCOMMISSIE

De referendumcommissie bestaat uit drie leden die voor drie jaar worden benoemd, met als taak het organiseren van landelijke referenda en het vaststellen van de uitslag ervan. De huidige commissie bestaat uit Leoni Sipkes (voorzitter, zitting sinds 2016), Valentijn de Marez Oyens (zitting sinds 2008) en Jurien Korzelius (zitting sinds 2014). Er bestaan geen maximale termijnen meer binnen GroenLinks, ook niet voor de referendumcommissie. Wel lijkt het de commissie en het partijbestuur zinvol om na de volgende zittingsperiode te streven naar enige vernieuwing binnen de referendumcommissie.

HERBENOEMING:

LEONI SIPKES 70 JAAR, URSEM

was Tweede Kamerlid voor GroenLinks (1990-1998), burgemeester voor de gemeente Wester-Koggenland en van Koggenland (2004-2013), voorzitter van de commissie voor geschil en beroep van GroenLinks (2006-2012) en voorzitter van de functioneringscommissie van de Tweede Kamer (tot 2016). Inmiddels is Leoni sinds 2016 voorzitter van de referendumcommissie. Haar kalme, daadkrachtige optreden en kennis van zaken zijn voor de commissie erg waardevol. Graag zet Leoni zich ook de komende periode weer in als voorzitter van de referendumcommissie.

VERANTWOORDING INTERNE KANDIDATEN- COMMISSIE

VACATURES PARTIJBESTUUR

In februari 2019 heeft Mieke van der Vegt, Internationaal secretaris, zich uit het bestuur teruggetrokken. De statuten schrijven voor dat als een lid van het partijbestuur tussentijds aftreedt, het partijbestuur de leden van de toezichtraad opdracht kan geven ter vervanging van dat bestuurslid een interim-bestuurslid te benoemen. Een op deze manier benoemd bestuurslid treedt af op het eerstvolgende congres. Als gevolg hiervan is op 1 juli 2019 Gebke van Gaal benoemd tot Internationaal secretaris a.i..

Naast de vacature die ontstaat door het aftreden van de Internationaal secretaris, ontstaat er conform het rooster van aftreden van het partijbestuur ook een reguliere vacature in het partijbestuur voor het partijbestuurslid Personeel en organisatie.

Daarnaast heeft het huidige bestuurslid Diversiteit, inclusie en externe relaties -Melody Deldjou Fard- aangegeven het bestuur per juni 2020 te verlaten. Om de continuïteit in het partijbestuur te garanderen is ervoor gekozen om alvast een opvolger voor Melody te benoemen op het congres van 14 maart. Daarmee zijn er drie vacatures te vervullen met benoeming op het congres van 14 maart 2020. De toezichtraad heeft aan de commissie de opdracht gegeven voor deze drie vacatures een enkelvoudige, of meervoudige voordracht te doen voor het congres.

VACATURES TOEZICHTRAAD

Door het aftreden van de voorzitter van de toezichtraad is voor deze functie een vacature ontstaan. Het stond huidige toezichtraadsleden vrij zich te kandideren voor de functie van voorzitter. Zodoende heeft het partijbestuur de commissie een flexibele opdracht gegeven om óf een nieuw lid voor te dragen als voorzitter, óf één van de huidige leden voor te dragen als voorzitter en één nieuw lid voor te dragen voor de toezichtraad.

VOORBEREIDING CONGRES 2020

De interne kandidatencommissie is in oktober gestart met de voorbereiding voor de vijf vacatures die op het congres van 2020 moeten worden vervuld. Het betreft vacatures voor:

- > Bestuurslid Personeel en organisatie
- > Bestuurslid Diversiteit, inclusie en externe relaties
- > Internationaal secretaris
- > Voorzitter toezichtraad
- > Lid toezichtraad

De toezichtraad geeft de commissie opdracht om kandidaten te selecteren voor het partijbestuur. Het partijbestuur geeft opdracht om kandidaten te selecteren voor de toezichtraad. Hiervoor ontvangt de commissie separate opdrachten. In de opdrachten zijn onder andere de profielen van de kandidaten en de procedure omschreven.

KANDIDAATSTELLINGSPERIODE

De vacatures voor het partijbestuur stonden van 25 oktober tot 21 november online. De vacatures voor de toezichtraad van 21 november tot 3 december. Aan de kandidaten is gevraagd: een motivatiebrief, een cv, ondersteuningsverklaringen van minimaal vijftien leden en een ingevuld formulier over integriteit. Op alle vacatures hebben voldoende geschikte kandidaten gereageerd, waardoor verlenging van de deadlines niet nodig was.

TOT SLOT

De commissie wil alle kandidaten die gesolliciteerd hebben hartelijk danken voor hun inspanning, en wil Melissa van Herwijnen danken voor de ondersteuning tijdens deze procedure.

De interne kandidatencommissie van
GroenLinks,
Marijn Bouwmeester
Bart de Leede
Helen Kuyper
Jeroen van Rossum
Henrike Karreman (voorzitter)

VOORDRACHT KANDIDATEN TOEZICHTRAAD

DE OPDRACHT AAN DE INTERNE KANDIDATENCOMMISSIE

Conform de statuten van GroenLinks selecteert de interne kandidatencommissie in opdracht van het partijbestuur kandidaten voor de toezichtraad. Het partijbestuur heeft de commissie, in afstemming met de toezichtraad, gevraagd om in elk geval een voorzitter voor de toezichtraad voor te dragen. Mocht de voorgedragen kandidaat een van de huidige leden van de toezichtraad zijn, dan is de kandidatencommissie gevraagd ook een nieuw lid voor te dragen. Hiermee blijft de toezichtraad in elk geval bestaan uit een team van minimaal vijf personen waarmee effectief en efficiënt kan worden gewerkt.

VERANTWOORDING VAN DE INTERNE KANDIDATENCOMMISSIE

Er zijn voor de vacatures twee brieven binnengekomen. Beide voor de functie van voorzitter van de toezichtraad. Voor de functie van lid van de toezichtraad zijn geen brieven binnengekomen. De commissie heeft op basis van de brieven beide kandidaten uitgenodigd voor een gesprek.

DE VOORDRACHT

Voor de functie van voorzitter van de toezichtraad dragen wij voor:

HETTY HAFKAMP 66 JAAR, BERGEN

wordt door de kandidatencommissie voorgesteld om te benoemen als voorzitter van de toezichtraad. Tijdens de kennismaking met Hetty is de commissie onder de indruk geraakt van haar kalme, vriendelijke, maar ook kritische benadering. De commissie

ziet in Hetty een warme voorzitter met natuurlijk overwicht en een open vizier. Hetty heeft een berg ervaring, o.a. als burgemeester, die haar gaat helpen deze nieuwe rol met energie op te pakken. Hetty is zorgzaam, transparant, rolzuiver en inhoudelijk. Ze zal zowel in staat zijn stippen op de horizon te plaatsen, als ook op korte termijn aan de slag te gaan met laaghangend fruit, om de toezichtraad verder te doen groeien. De kandidatencommissie denkt dat Hetty als doortastende, verbindende en stabiele voorzitter zal floreren. De afgelopen jaren was Hetty voorzitter van de landelijke commissie voor geschil en beroep, met deze functie zal zij per dit congres stoppen.

MOTIVATIE HETTY

> *Zo'n acht jaar geleden werd ik voorzitter van de commissie voor geschil en beroep van GroenLinks. Meestal achter de schermen aan het werk zijn, samen met de andere leden van de commissie. Het was elke keer weer interessant en uitdagend om tot een gedegen uitspraak te komen in vaak ingewikkelde kwesties. Hoe raar dat misschien ook klinkt: ik deed dat met veel plezier. Het is nu tijd voor een andere rol, namelijk die van voorzitter van de toezichtraad. Ik heb veel ervaring met toezicht houden in verschillende organisaties. En die ervaring wil ik graag gebruiken om in de toezichtraad verder te werken aan de professionalisering van GroenLinks. Kritisch, geïnteresseerd en betrokken. Ik stop binnenkort als burgemeester van Bergen NH; na twaalf jaar heb ik zin om weer wat nieuws te gaan doen. En daar hoort actief blijven binnen GroenLinks ook bij. In een nieuwe rol, en ook weer in samenwerking met anderen. Dat maakt dit werk zo mooi.*

VOORDRACHT KANDIDATEN PARTIJBESTUUR

VERANTWOORDING VAN DE INTERNE KANDIDATENCOMMISSIE

Er zijn dertien brieven binnengekomen van twaalf kandidaten. Een van de kandidaten heeft zich voor twee functies beschikbaar gesteld; Zes voor de functie van bestuurslid Personeel en organisatie, vier voor de functie van bestuurslid Diversiteit, inclusie en externe relaties en drie voor de functie van Internationaal secretaris.

De commissie heeft een vergadering besteed aan de bespreking van de binnengekomen sollicitaties. De kandidaten hadden zeer verschillende profielen waardoor de commissie ruime keuze had in de selectie. De commissie was onder de indruk van de grote betrokkenheid en ambitie die bleek uit de brieven.

De kandidaten zijn als eerste beoordeeld op het profiel voor de specifieke functie zoals beschreven in de opdracht van de toezichtraad. Bij de selectie van de brieven en cv's is aandacht besteed aan geschiktheid, integriteit, motivatie en (bestuurlijke) ervaring. Deze weging heeft erin geresulteerd dat voor de eerste gespreksronde zeven kandidaten zijn uitgenodigd voor een gesprek. Vier voor de functie van bestuurslid Personeel en organisatie, twee voor de functie van bestuurslid Diversiteit, inclusie en externe relaties en één voor de functie van Internationaal secretaris.

GESPREKKEN

In de gesprekken met de kandidaten is gesproken over de competenties die aan het functieprofiel verbonden zijn. De commissie heeft speciale aandacht gehad voor visie, motivatie, integriteit, professionaliteit en betrokkenheid

bij de partij, evenals gewenste samenstelling van het bestuur.

Voor de functies van bestuurslid Personeel en organisatie en bestuurslid Diversiteit, inclusie en externe relaties zijn twee kandidaten uitgenodigd voor een tweede gesprek. Met de kandidaat voor de functie van Internationaal secretaris is één gesprek gevoerd, omdat zij recent hetzelfde traject heeft doorlopen bij deze commissie voor haar ad interim benoeming.

DE VOLGENDE MENSEN DRAGEN WIJ VOOR DE VOLGENDE VACATURES VOOR:

Voor de functie van bestuurslid Personeel en organisatie:

> Wouter Hakhoff

Voor de functie van bestuurslid Diversiteit, inclusie en externe relaties (met ingang van 1 juni 2020; tot die tijd blijft het huidige bestuurslid in functie):

> Imane Nadif

Voor de functie van Internationaal secretaris:

> Gebke van Gaal

WOUTER HAKHOFF 51 JAAR, HOORN

wordt door de kandidatencommissie voorgesteld als bestuurslid voor de portefeuille Personeel en organisatie. Wouter heeft de commissie verrast door niet alleen een ambitieuze visie, maar ook een praktische en eigen aanpak op tafel te leggen om zijn sollicitatie kracht bij te zetten. De kandidatencommissie ziet in Wouter een authentieke, warme en intelligente bestuurder, die goed verbanden kan leggen en uitleggen. Een

verhalenverteller met opgestroopte mouwen. Wouter kan volgens de commissie op korte termijn pragmatisch een aantal verbeteringen doorvoeren, om vervolgens door te pakken naar een grotere stip op de horizon. Zijn achtergrond als dirigent, en zijn scherpe visie op hoe de gehele partij verbonden zou kunnen zijn, maken hem wat de commissie geschikt om een frisse wind te kunnen zijn in het bestuur. Daarnaast acht de commissie Wouter in de bredere taken als bestuurslid buiten de eigen portefeuille een vindingrijke sparring partner.

MOTIVATIE WOUTER

> *GroenLinks groeit. En dan is mooi; groei betekent meer kiezers, invloed en resultaten. Als provinciaal bestuursvoorzitter maak ik die groei van dichtbij mee. De successen, de grotere betrokkenheid en de nieuwe talenten. Maar ik zie ook de andere kant: nieuwe dilemma's, krakende besturen en een groeiende kloof tussen landelijke en stedelijke belangen. Groei gaat namelijk nooit gelijkmatig en zorgt zo ook voor groeipijn. Als musicus, bestuurder en cultuurdirecteur houd ik mij bezig met de voorwaarden voor groei en presteren. Hoe haal je het beste in anderen naar boven, hoe benut je de kracht van samenspelen en hoe zorg je voor de juiste omgeving waarin dit kan plaatsvinden. Hoe gaan wij de komende jaren onze groei evenwichtig en duurzaam maken? En vooral, hoe blijft de menselijke maat centraal in deze groei? Dat zijn vragen die we nu als partij moeten gaan beantwoorden. Antwoorden vind je gezamenlijk, ik zoek graag mee. Vandaar.*

IMANE NADIF 33 JAAR, AMSTERDAM

wordt door de kandidatencommissie voorgedragen voor de portefeuille Diversiteit, inclusie en externe relaties.

Tijdens de gesprekken heeft zij zich laten zien als een krachtige, gedreven en idealistische belofte voor deze portefeuille. Imane is doortastend, doelgericht en vasthoudend, maar tegelijkertijd empathisch, beheerst en ontwapenend; een combinatie van eigenschappen die haar volgens de kandidatencommissie kan helpen om de beweging naar een inclusiever, diverser GroenLinks te versnellen. De commissie denkt bovendien dat haar achtergrond als raadslid en haar duidelijke visie op wat inclusiviteit voor haar betekent van meerwaarde kan zijn in gesprekken in de partij op verschillende niveaus. Imane kan daarnaast met frisse ideeën en scherpe, doordachte vragen een mooie rol vervullen in de bredere taak als bestuurslid buiten de eigen portefeuille.

MOTIVATIE IMANE

> *De afgelopen jaren heb ik buiten mijn rol als gemeenteraadslid meegewerkt aan projecten die aansluiten op het gebied van diversiteit en inclusie. Ik wil graag deze ervaringen gebruiken als landelijk bestuurslid om binnen de partij en daarbuiten meer mensen te binden aan de partij, gesprekken te initiëren en helpen om verhalen op te halen uit de samenleving. In mijn werk als raadslid heb ik mensen ontmoet die het vertrouwen in de politiek verloren hadden en zelf bewonersinitiatieven hebben opgericht. Door deze mensen mee te nemen in het politieke proces en bewust te maken van het belang van hun stem, hebben we alsnog een relatie opgebouwd. Niet alleen is dit goed voor de samenstelling van de partij, dit draagt ook bij aan een diversiteit aan ideeën. Dankzij hun ervaringen en verhalen ben ik in staat om mijn werk op inclusieve wijze uit te voeren, dit wil ik ook doen in mijn rol als bestuurslid.*

GEBKE VAN GAAL 46 JAAR, LEIDEN

wordt door de kandidatencommissie voorgesteld als Internationaal secretaris in het bestuur van GroenLinks. In de gesprekken met Gebke is de commissie erg onder de indruk geraakt van haar evenwichtigheid en haar gedrevenheid. Gebke is een krachtige verbinder, die tegelijkertijd ontwapenend en benaderbaar is, en ook kan prikkelen en scherpe vragen durft te stellen. De commissie ziet in Gebke iemand die energie kan brengen in de ontwikkeling van een sterke positie in de Europese arena, alsook in de samenwerking met verschillende afdelingen en werkgroepen binnen GroenLinks, door praktisch handelen te combineren met idealistische ambitie. Gebke heeft een realistisch beeld van het speelveld, en ze brengt diverse ervaringen mee die haar gaan helpen bij de invulling van deze rol. In de samenwerking met de nieuwe Europese fractie, en in de ontwikkeling van nieuwe relaties en verbindingen zal Gebke een positieve en constructieve rol kunnen pakken. De commissie heeft er veel vertrouwen in dat Gebke naast de EGP, bovendien ook voor het partijbestuur van GroenLinks, binnen en buiten haar eigen portefeuille, een stabiele, mensgerichte en authentieke pijler is. Gebkes invulling van de afgelopen periode als interim internationaal secretaris voor GroenLinks, versterkt bovenstaand beeld.

MOTIVATIE GEBKE

> *Als klein meisje was ik altijd al op pad, op onderzoek uit en startte ik mijn wereldreis. Ik kom uit een vrijgevochten hippie gezin, waar de deur altijd open stond en waar solidariteit, emancipatie en rechtvaardigheid met de paplepel werden ingegoten. Ik woonde in meerdere Europese landen en heb in nog meer landen gewerkt. Ook nu werk ik met internationale teams en begeleid ik ze in veranderingen. Trouw lid van GroenLinks, in lokaal bestuur,*

verkiezingscampagnes, duo-raadslid, of zoals nu fractievoorzitter in Leiden en acht maanden Internationaal secretaris. Europeaan, wereldburger, zo voel ik mij. Met lef en durf kunnen we de problemen in Europa en de wereld aanpakken. En daar is intensieve samenwerking met andere partijen voor nodig. De kracht van de groene sociale politiek in Europa en daarbuiten groeit. Graag wil ik samen met alle GroenLinkers de groene beweging internationaal meer versterken, zodat we het verschil maken op deze aarde.

RENAAT VAN ROMPAEY 54 JAAR,

WAGENINGEN heeft aangegeven zijn

kandidatuur voor alle drie de

vacante functies te willen handhaven.

Renaat wordt niet voorgedragen door de kandidatencommissie.

MOTIVATIE RENAAT

> *In Brussel spreekt men Frans en in Frankfurt, Luxemburg en Berlijn Duits. Met Engels alleen kom je er dus niet. En 'internationaal' is meer dan de Europese Unie. Als lid van de Global Greens streef ik naar een Groene wereldpartij, want duurzaamheid kent geen grenzen. Een politieke organisatie waar elke groene welkom is, van welke continent dan ook. Groene waarden en principes zijn universeel. Ik heb de wereld gezien en het is tijd voor radicale keuzes. Geen hokjesdenken meer, of voor- of achtertuinpolitiek. Een kind is een kind, in eender welk land en het verdient bescherming, zorg en liefde. Eén kwaadaardig virus en de hele mensheid gaat eraan. Gezondheid is ons kostbaarste goed. Aan politiek doen is vooruitkijken, niet voor persoonlijk gewin, maar voor het algemeen belang over alle grenzen heen. In Nederland gaan we meebesturen, krachtdadig het roer omgooien, vastberaden een coalitie van de duurzaamheid smeden. De groene tsunami van de laatste kans.*

HR WIJZIGING

OM DE BEHANDELING VAN DE AMENDEMENTEN OP HET VERKIEZINGSPROGRAMMA IN 2021 MOGELIJK TE MAKEN STELT HET PARTIJBESTUUR VOOR ARTIKEL 4 EN 5 VAN HET HUISHOUDELIJK REGLEMENT VAN GROENLINKS TE WIJZIGEN.

HUIDIGE TEKST:

ARTIKEL 4 INDELING VAN AMENDEMENTEN

1. Het congrespresidium deelt amendementen op congresstukken in, in de volgende categorieën:
CATEGORIE 1: amendementen die van ondergeschikte betekenis zijn, slechts kleine veranderingen voorstellen of zuiver redactioneel van aard zijn;
CATEGORIE 2: overige amendementen.
2. Het congrespresidium deelt aan de indieners mee in welke categorie hun amendementen zijn ingedeeld en vermeldt of het partijbestuur ze wil overnemen of verwerpen.

ARTIKEL 5 BEOORDELING VAN AMENDEMENTEN

1. Het partijbestuur doet voorstellen om amendementen over te nemen of te verwerpen.
2. Bij amendementen van categorie 1 is het voorstel van het partijbestuur bindend. Op het congres vindt geen discussie en geen stemming plaats.
3. Over de in categorie 2 ingedeelde amendementen kan voorafgaand aan het congres een elektronische ledenraadpleging plaatsvinden. Amendementen die minder dan 30% van de stemmen krijgen, worden geacht te zijn verworpen. Amendementen die meer dan 70% van de stemmen krijgen, worden geacht te zijn aangenomen. Op het congres vindt geen discussie en geen stemming over deze amendementen plaats, tenzij het partijbestuur van oordeel is dat discussie en stemming noodzakelijk is. De in categorie 2 ingedeelde amendementen die in de elektronische ledenraadpleging tussen de 30% en 70% van de stemmen halen worden afzonderlijk op het congres in stemming gebracht.

WIJZIGINGSVOORSTEL:

ARTIKEL 4 INDELING VAN AMENDEMENTEN

1. Het congrespresidium deelt amendementen op congresstukken in, in de volgende categorieën:
[Toevoegen:] CATEGORIE 3: amendementen die beogen wezenlijke veranderingen aan te brengen in het voorliggende congresstuk;
CATEGORIE 2: amendementen die wel op verschillen duiden, maar niet leiden tot herziening op hoofdpunten van het voorliggende congresstuk;
CATEGORIE 1: amendementen die van ondergeschikte betekenis zijn, slechts kleine veranderingen voorstellen of zuiver redactioneel van aard zijn;
[Schrappen:] CATEGORIE 2: overige amendementen.

2. Het congrespresidium deelt aan de indieners mee in welke categorie hun amendementen zijn ingedeeld en vermeldt of het partijbestuur ze wil overnemen of verwerpen.

ARTIKEL 5 BEOORDELING VAN AMENDEMENTEN

1. Het partijbestuur doet voorstellen om amendementen over te nemen of te verwerpen.
2. Bij amendementen van categorie 1 is het voorstel van het partijbestuur bindend. Op het congres vindt geen discussie en geen stemming plaats.
3. ~~[Schrappen:] Over d-~~~~[Toevoegen:] De in~~ **CATEGORIE 2** ingedeelde amendementen ~~[Toevoegen:]~~ komen op het congres afzonderlijk in stemming. ~~Als het partijbestuur het amendement niet overneemt, kunnen de indieners en het partijbestuur een toelichting geven. Er vindt geen discussie plaats.~~
4. ~~De in~~ **CATEGORIE 3** ingedeelde amendementen komen op het congres afzonderlijk in stemming na discussie.

[Toevoegen]

5. Het partijbestuur kan besluiten voorafgaand aan het congres een elektronische ledenraadpleging te organiseren over de in categorie 2 en 3 ingedeelde amendementen. Het partijbestuur is verantwoordelijk voor de inrichting hiervan. ~~[Schrappen:] Amendementen die minder dan 30% van de stemmen krijgen, worden geacht te zijn verworpen. Amendementen die meer dan 70% van de stemmen krijgen, worden geacht te zijn aangenomen. Op het congres vindt geen discussie en geen stemming over deze amendementen plaats, tenzij het partijbestuur van oordeel is dat discussie en stemming noodzakelijk is. De in categorie 2 ingedeelde amendementen die in de elektronische ledenraadpleging tussen de 30% en 70% van de stemmen halen worden afzonderlijk op het congres in stemming gebracht.~~

NIEUWE TEKST:

ARTIKEL 4 INDELING VAN AMENDEMENTEN

1. Het congrespresidium deelt amendementen op congresstukken in, in de volgende categorieën:
 - CATEGORIE 3:** amendementen die beogen wezenlijke veranderingen aan te brengen in het voorliggende congresstuk;
 - CATEGORIE 2:** amendementen die wel op verschillen duiden, maar niet leiden tot herziening op hoofdpunten van het voorliggende congresstuk;
 - CATEGORIE 1:** amendementen die van ondergeschikte betekenis zijn, slechts kleine veranderingen voorstellen of zuiver redactioneel van aard zijn;
2. Het congrespresidium deelt aan de indieners mee in welke categorie hun amendementen zijn ingedeeld en vermeldt of het partijbestuur ze wil overnemen of verwerpen.

ARTIKEL 5 BEOORDELING VAN AMENDEMENTEN

1. Het partijbestuur doet voorstellen om amendementen over te nemen of te verwerpen.
2. Bij amendementen van categorie 1 is het voorstel van het partijbestuur bindend. Op het congres vindt geen discussie en geen stemming plaats.
3. De in categorie 2 ingedeelde amendementen komen op het congres afzonderlijk in

stemming. Als het partijbestuur het amendement niet overneemt, kunnen de indieners en het partijbestuur een toelichting geven. Er vindt geen discussie plaats.

4. De in categorie 3 ingedeelde amendementen komen op het congres afzonderlijk in stemming na discussie.
5. Het partijbestuur kan besluiten voorafgaand aan het congres een elektronische ledenraadpleging te organiseren over de in categorie 2 en 3 ingedeelde amendementen. Het partijbestuur is verantwoordelijk voor de inrichting hiervan.

MOTIVATIE:

In februari 2018 is het huishoudelijk reglement gewijzigd, vooruitlopend op mogelijkheid om in de toekomst vooraf digitaal te kunnen stemmen over amendementen die worden ingediend n.a.v. een verkiezingsprogramma. Het idee was om minder ingrijpende wijzigingsvoorstellen en voorstellen waarover een grote meerderheid het eens is alvast elektronisch af te handelen voorafgaande aan het congres. Hierdoor zou op congressen meer tijd zijn voor het debat over wezenlijke meningsverschillen tussen leden over het programma. Het partijbestuur heeft onderzoek gedaan naar het aanschaffen en implementeren van een tool die dit mogelijk maakt. Daaruit bleek dat tegenover de onbetwiste baten ook grote kosten staan en dat bovendien voor bepaalde nadelen van deze werkwijze nog geen goede oplossing is gevonden. Zo kan met een amendemententool een klein aantal leden onevenredig veel invloed uitoefenen op belangrijke delen van het verkiezingsprogramma. Het partijbestuur is daarom van oordeel dat de voordelen op dit moment niet opwegen tegen de nadelen.

In vervolg op deze afweging gaat het partijbestuur aan de slag met het oorspronkelijke doel van de in februari 2018 vastgestelde wijziging, meer ruimte voor inhoudelijk debat. Dit doel is volgens het partijbestuur op korte termijn ook op andere manieren te bereiken, bijvoorbeeld door:

- > *GroenLinksGesprek: gesprek en meningsvorming in de partij te organiseren over issues in het programma. Met dit project is het partijbestuur reeds gestart.*
- > *De inrichting van een preamendementenprocedure, vergelijkbaar met de succesvolle procedure die is doorlopen voor het Europees verkiezingsprogramma. Het conceptprogramma wordt in een vroegtijdige fase al getoetst bij werkgroepen en afdelingen waardoor veel opmerkingen en input al verwerkt kan worden door de programmacommissie voordat het conceptprogramma ter amendering wordt voorgelegd aan de leden.*
- > *Efficiënte organisatie van de indeling en bundeling van amendementen en intensief overleg met de indieners, waardoor voldoende ruimte overblijft om op het congres het gesprek aan te gaan over de belangrijkste onderwerpen.*

Dit wijzigingsvoorstel wordt ingediend door het partijbestuur. Wijzigingen op het door het partijbestuur ingediende wijzigingsvoorstel, amendementen, kunnen vóór 8 maart worden ingediend bij het congrespresidium: congrespresidium@groenlinks.nl. Ingediende amendementen worden gepubliceerd in de dagkrant en tijdens het congres in stemming gebracht.

GOEDKEUREN JAARREKENING

VOLGENS DE WET EN DE STATUTEN VAN GROENLINKS DIENEN JAARREKENINGEN VAN DE VERENIGING GROENLINKS DOOR HET CONGRES TE WORDEN GOEDGEKEURD. OP DIT CONGRES LIGT DAAROM DE JAARREKENING VAN 2018 TER GOEDKEURING VOOR.

VOORSTEL

Het partijbestuur verzoekt het congres van GroenLinks om definitieve goedkeuring van de jaarrekening van 2018. Indien je deze jaarrekening wilt inzien kun je deze vinden op de website: groenlinks.nl/congres. De toezichtraad heeft deze jaarrekening van 2018 in de vergadering van 12 juni 2019 goedgekeurd.

VERANTWOORDING KANDIDATENCOMMISSIE VOOR DE TWEEDE KAMER

INGEVOLGE DE STATUTEN VAN GROENLINKS IS ER EEN KANDIDATENCOMMISSIE VOOR DE TWEEDE KAMER, WAARVAN DE LEDEN DOOR HET PARTIJBESTUUR ZIJN BENOEMD (VERDER: COMMISSIE). DEZE COMMISSIE BEOORDEELT KANDIDATEN AAN DE HAND VAN HET INTEGRITEITSPROTOCOL. IS ZIJ VAN OORDEEL DAT PROBLEMEN ROND DE INTEGRITEIT VAN EEN KANDIDAAT EEN ERNSTIG RISICO VORMEN, DAN LAAT ZIJ DIE KANDIDAAT NIET TOE TOT HET LIJSTTREKKERSREFERENDUM.

- > Henrike Karreman (voorzitter)
- > Bram van Ojik (vicevoorzitter)
- > Gebke van Gaal (partijbestuur)
- > Benthe van Wanrooij
- > Deniz Karaman
- > Funs Elbersen
- > Helen Kuyper
- > Jeroen van Rossum
- > Nathalie Kramers

De kandidatencommissie heeft in totaal twee sollicitaties voor het lijsttrekkerschap ontvangen. Met beide kandidaten is conform de reglementen en statuten een gesprek gevoerd. Voor beide kandidaten geldt dat de kandidatencommissie aan de hand van het integriteitsprotocol geen bezwaren heeft geconstateerd. Eén kandidaat heeft zich inmiddels teruggetrokken uit de procedure. Er zal dan ook geen lijsttrekkersreferendum worden georganiseerd. Er is één kandidaat voor het lijsttrekkerschap: Jesse Klaver.

Op de geldigheid van de kandidaatstelling van Jesse Klaver (minimumvereiste ten aanzien van ondersteuningsverklaringen) is steekproefsgewijs een toetsing uitgevoerd, waarvan de uitkomst positief was. De kandidatencommissie draagt Jesse Klaver daarom vol vertrouwen voor als lijsttrekker voor de eerstkomende Kamerverkiezingen.

Jesse Klaver is een ervaren, strijdbare politicus. Hij heeft aangetoond kiezers te kunnen enthousiasmeren, is sterk in debat, en heeft grote inhoudelijke kennis. Onder zijn leiding groeide de partij naar ongekennde grootte. Dat geldt voor de fracties in de Tweede en Eerste Kamer, gemeenten en provincies en in het aantal leden. Ook meldden zich vele nieuwe vrijwilligers. Hij heeft de ambitie om GroenLinks bij de aanstaande Tweede Kamerverkiezingen opnieuw te laten groeien om Nederland veel groener en socialer te maken. De commissie was zeer ingenomen met zijn strategische blik op de ontwikkeling van GroenLinks naar een sterke en robuuste beweging.

Namens de kandidatencommissie,
Henrike Karreman (voorzitter)

VERANTWOORDING

PARTIJBESTUUR

WE BLIKKEN TERUG OP 2019, HET JAAR VAN DE KLIMAATSTAKINGEN, EEN GROENE POLITIEKE GOLF IN EUROPA EN DE STIKSTOFKRISIS. HET JAAR WAARIN GROENLINKS NA TWEE VERKIEZINGEN WEER STERKER EN GROTER WERD. WE KIJKEN VOORUIT NAAR 2020, HET JAAR WAARIN HET LANDELIJK BUREAU EEN PRACHTIG NIEUW ONDERKOMEN IN UTRECHT BETREKT, WE ELKAAR ONTMOETEN BIJ DE GROENLINKSGESPREKKEN EN ONS OPMAKEN VOOR EEN KNALLENDE TK-VERKIEZINGSCAMPAGNE.

SAMENSTELLING PARTIJBESTUUR OP 1 JANUARI 2020

Eva Groen-Reijman (Bestuurslid Partijontwikkeling - interne relaties), Jaap Wortel (Penningmeester), Jeroen Postma (Bestuurslid Personeel & organisatie en vicevoorzitter), Gebke van Gaal (Internationaal secretaris ad interim), Linda Kiewiet (Bestuurslid Publiciteit & campagnes), Melody Deldjou Fard (Bestuurslid Diversiteit & inclusie en externe relaties) en Katinka Eikelenboom (Voorzitter).

LINDA

> *Waar ben je trots op?*

Dat we als partij steeds professioneler worden, met meer impact. Ik denk dan aan de GroenLinksGesprekken, maar ook de doorontwikkeling van ons integriteitsbeleid.

> *Wat kost veel meer tijd dan verwacht?*

De partijbestuursvergaderingen voorbereiden! Maar dat is eigenlijk positief: er speelt zo veel en er wordt zo hard gewerkt dat er altijd veel te lezen en te bespreken is.

> *Wat was de leukste ontmoeting?*

Op de provinciale ledenvergadering van Limburg heb ik in de pauze veel mooie gesprekken gevoerd met enorm betrokken GroenLinksers, heel inspirerend!

JEROEN

> *Waar ben je trots op?*

De GroenLinks Academie en Team Lokaal waardoor het werk van actieve GroenLinksers steeds leuker en effectiever wordt.

> *Wie wil je graag even in het zonnetje zetten?* Reint Rengers, bijna tien jaar enthousiast en hardwerkend secretaris en campagneleider GroenLinks Zeeland (zwaait binnenkort af).

> *Wat was de meest inspirerende bijeenkomst die je hebt gehad in 2019?*

Het GroenLinks-congres in Zwolle waar we het Europees verkiezingsprogramma vaststelden en vol energie de campagnes voor de Provinciale Staten en het Europees Parlement aftrapten.

GEBKE

- > *Waar ben je trots op?*
Op DDA (Democracy Development Abroad), onze stichting die democratieën aan de buitenranden van Europa ondersteunt.
- > *Wie wil je graag even in het zonnetje zetten?* Hilda Passchier. Zij is al jaren de drijvende kracht achter onze EGP-delegatie en is een superfijn mens om mee samen te werken aan een groener en rechtvaardiger Europa.
- > *Wat was de meest inspirerende bijeenkomst die je hebt gehad?* Een werkbezoek aan Berlijn met veertien GroenLinkers uit Tweede Kamer, Europees Parlement, G4 en partijbestuur: veel geleerd over de Berlijnse aanpak van de wooncrisis en het dertig- en veertigjarige bestaan van de Duitse Groenen meegevierd.

MELODY

- > *Waar ben je trots op?*
Op alle acties die we hebben ondernomen om GroenLinks inclusiever te maken: de netwerkbijsessies, de dag met Kamerleden over onze visie op diversiteit en mijn inzet om vrouwelijke GroenLinks politici en bestuurders met elkaar te verbinden.
- > *Wanneer was je het trotst op GroenLinks?* Het Groenlinksgesprek over landbouw in Nijmegen. Met een goede opkomst en een levendige discussie was het een inspirerende bijeenkomst.
- > *Wat was het lastigste besluit?*
Mijn afscheid van het partijbestuur. Ik ga het mooie werk, het contact met de leden en alle toffe collega's zeker missen. En ik blijf me inzetten voor onze idealen en partij. Jullie zien mij terug!

JAAP

- > *Wie wil je graag even in het zonnetje zetten?* Hagar Roijackers voor haar enorme inzet in de Provinciale Staten van Noord-Brabant, een hoogtepunt was het mooie onderhandelingsresultaat dat ze behaalde bij de vorming van een bestuur.
- > *Wat was de leukste ontmoeting?*
Het Groenlinksgesprek over landbouw in Nijmegen. Met een goede opkomst en een levendige discussie was het een inspirerende bijeenkomst.
- > *Waar ben je trots op?*
Op alle actieve leden die zich inzetten om het GroenLinksgeluid overal te laten horen.

KATINKA

- > *Waar ben je trots op?*
Op het feit dat we als partijbestuursleden onderling zo goed en fijn samenwerken.
- > *Wat vond je echt niet leuk?*
Mensen teleurstellen, niet fijn, maar soms onvermijdelijk.
- > *Wat is je belangrijkste voornemen voor 2020?* De netwerken in en rondom de partij verder versterken: samen staan we sterk!

EVA

Het partijbestuur bedankt Eva voor haar inzet in 2019. Sinds het kerstreces is zij met zwangerschapsverlof en inmiddels geniet zij van haar kersverse zoon. Wij kijken natuurlijk uit naar haar terugkomst!

TERUGBLIK 2019:

DE VIER DOELSTELLINGEN VAN HET PARTIJBESTUUR

1. Campagne als motor voor verandering Ook in 2019 hebben we weer laten zien dat campagne voeren de motor is van onze partij. In 2019 belden we bij ontzettend veel huizen aan in aanloop naar de Statenverkiezingen en de Europese verkiezingen. Niemand kon om ons heen bij de klimaatmars op 14 maart in Amsterdam en ook op 27 september waren we massaal aanwezig in Den Haag. Tijdens rally's in negen verschillende steden ontmoetten Bas Eickhout en Jesse Klaver GroenLinksers voordat ze de straat op gingen om te huis-aan-huizen. In dit 2019 werkten we bovendien weer nauw en goed samen met verschillende maatschappelijke organisaties, niet alleen met milieuclubs rondom de klimaatacties, maar bijvoorbeeld ook met boerenorganisaties, in ons verzet tegen vrijhandelsverdrag CETA.
2. Investeren in mensen, met aandacht voor inclusiviteit In 2019 heeft de GroenLinks Academie, vaak in nauwe samenwerking met Team Lokaal, een aantal succesvolle trajecten georganiseerd. Met name hebben we geïnvesteerd in lokale bestuursleden. Daarnaast is er ook een trainingsaanbod geweest voor onze Statenleden, raadsleden, wethouders en gedeputeerden. Het BestuurdersNetwerk van GroenLinks is in 2019 drie keer bij elkaar gekomen en samen met de Tweede Kamerfractie maakten we ons sterk voor meer GroenLinks burgemeesters in Nederland door middel van scouting en begeleiding. In het najaar van 2019 organiseerde de GroenLinks Academie een Talentklas voor de Tweede Kamer voor een diverse groep politiek talenten. Inclusiviteit en diversiteit zijn en blijven speerpunten voor het partijbestuur. In 2019 heeft zich dat onder meer vertaald in een landelijke netwerkbijsamenkomst over dit onderwerp en ondersteuning en advies voor lokale afdelingen vanuit het Landelijk Bureau.
3. Bouwen aan een sterke partij en een professionele organisatie In 2019 is het pand van GroenLinks aan de Oudegracht in Utrecht verkocht. Begin 2020 zijn we – samen met het Wetenschappelijk Bureau GroenLinks en op termijn ook met DWARS - verhuisd naar een duurzamer, goedkoper en beter bereikbaar gebouw in het centrum van Utrecht. De flexibele en lichte ruimtes in het nieuwe pand maken het een prachtige plek om elkaar te ontmoeten en samen onze beweging uit te breiden. In 2019 is een nieuw functieloongebouw voor het Landelijk Bureau ontwikkeld en zijn de voorbereidingen getroffen voor het sluiten van een nieuw pensioencontract. Beide trajecten worden in 2020 afgerond. In 2019 is een start gemaakt met meer en betere ondersteuning van lokale afdelingen door Team Lokaal en de GroenLinks Academie en betere online tools. Bij het zijn van een professionele organisatie hoort ook dat je goed en zorgvuldig omgaat met zaken die niet goed gaan. Het partijbestuur is in 2019 gestart met een herziening en uitbreiding van het integriteitsbeleid van GroenLinks, met daarin aandacht voor het gewenst gedrag van mensen in de partij, de geschreven maar vooral ook ongeschreven regels en heldere klachtenprocedures.

4. Binden en activeren van leden en sympathisanten In 2019 zijn we erin geslaagd om weer meer leden en sympathisanten aan ons te binden. Onze manier van campagnevoeren draagt daar bij uitstek aan bij. Maar betrokkenheid bij een politieke partij is meer dan huis-aan-huizen. In 2019 hebben we daar onder meer vorm aan gegeven in GroenLinksGesprekken. Op verschillende plekken in het land organiseerden we gesprekken over onderwerpen die voor GroenLinks van belang zijn en waar we soms stevig over van mening verschillen. Het doel van de gesprekken is om meer mensen te betrekken, beter gebruik te maken van de kennis in en om de partij en tot nog betere standpunten te komen, onder meer in ons komende verkiezingsprogramma.

VOORUITBLIK:

PRIORITEITEN 2020

Vorbereiden Tweede Kamerverkiezingen In 2020 steken we veel energie in de voorbereiding op de Tweede Kamerverkiezingen. Dan gaat om het voorbereiden van het verkiezingsprogramma door de programmacommissie die in 2019 van start is gegaan, het voorbereiden van een kandidatenlijst door de kandidatencommissie Tweede Kamer die in november 2019 is ingesteld en vanzelfsprekend het voorbereiden van de campagne door het Landelijk Bureau in samenwerking met alle campagneleiders in het land.

GROENLINKSGESPREK

Eind 2019 zijn we van start gegaan met een nieuwe vorm om het gesprek aan te gaan in de partij over onze standpunten, onder de noemer GroenLinksGesprek. Naast gesprekken op locatie wordt parallel daaraan online het gesprek gevoerd. In 2020 organiseren we nog een reeks gesprekken die in het teken staan van het aanstaande verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamer. Daarna volgt een evaluatie en bepalen we hoe we na 2020 vormgeven aan gesprek en meningsvorming in de partij.

INTEGRITEITSBELEID

De maatschappelijke aandacht voor integriteit is de afgelopen jaren toegenomen en de lat ligt hoog voor politici en bestuurders. GroenLinks hanteert hoge standaarden als het gaat om integriteit. Daar hoort een helder integriteitsbeleid bij dat bijdraagt aan een integere organisatie en integer gedrag van mensen in die organisatie. In opdracht van het partijbestuur adviseert het Nederlands Compliance Instituut het partijbestuur over een herziening en uitbreiding van het huidige integriteitsbeleid en ondersteunt het GroenLinks bij de implementatie daarvan.

VERSTERKEN GROENLINKS LOKAAL

In 2018 en 2019 is al veel aandacht besteed aan het versterken van de lokale afdelingen van GroenLinks. Dit heeft onder meer geresulteerd in het traject voor lokale bestuursleden, georganiseerd door de GroenLinks Academie en Team Lokaal van het Landelijk Bureau. Naast het bieden van ondersteuning is gewerkt aan heldere landelijke beleidskaders, onder andere over het witte-vlekkenbeleid en het takenpakket van provinciale afdelingen. In 2020 zetten we dit door met onder meer nieuw beleid over de afdelingsbijdrage, ondersteuning bij de implementatie van het witte-vlekkenbeleid en het aanbod vanuit de GroenLinks Academie voor lokale afdelingen.

INCLUSIEF POLITIEK PERSONEELSBELEID

Het partijbestuur gaat de komende jaren flink investeren in het politiek personeelsbeleid van GroenLinks. Een zorgvuldige selectie en begeleiding van onze politici en bestuurders is essentieel voor het succes van de partij. We willen bovendien meer diversiteit onder onze vertegenwoordigers en bestuurders. Om dit voor elkaar te krijgen werven we voor de periode 2020-2022 een senioradviseur politiek personeelsbeleid. Daarnaast hebben we een medewerker diversiteit en inclusie geworven die binnen Team Lokaal op het Landelijk Bureau verenigingsbreed gaat werken aan het versterken van inclusiviteit en zetten we nieuwe kennismakingsprogramma's op waarmee we meer mensen aan onze partij willen binden.

PARTIJ- BESTUUR GROENLINKS

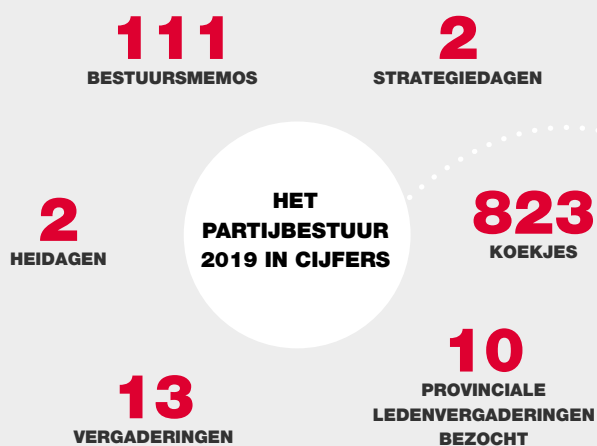
WERKWIJZE

Onze vereniging groeit al jaren en we tellen inmiddels meer dan 30.000 leden. Met ook nog eens dik 65.000 sympathisanten, zijn we een geweldig grote beweging. De partij besturen doen wij daarom gelukkig niet alleen. Samen met lokale en provinciale bestuurders zetten we ons in voor een sterke organisatie van GroenLinks. Samen met onze politici, wethouders, gedeputeerden en bovenal onze leden, werken we aan het nog groter en invloedrijker maken van onze beweging. Want wij willen Nederland veranderen!

We ondersteunen dat als partijbestuur door trainingen te organiseren, online ondersteuning te bieden, met het uitwisselen van best practices, persoonlijk advies, adequate interne communicatie en ook door onze successen samen te vieren zoals afgelopen jaar op de uitslagenavonden en bij ons dertigjarig bestaan. Als partijbestuursleden willen we zichtbaar en toegankelijk zijn in de partij. We zijn dus regelmatig te vinden op provinciale ledenvergaderingen, bij GroenLinksGesprekken, trainingsdagen en netwerkbijeenkomsten. Daar proberen we zoveel mogelijk leden en sympathisanten te spreken.

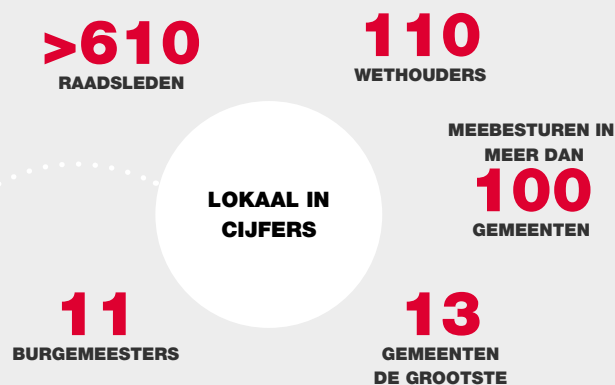
Heb jij tips, opmerkingen of wil je meer weten?

Neem contact met ons op via voorzitter@groenlinks.nl

2019 was het jaar waarin GroenLinks groeide van 30 naar 61 Provinciale Statenleden, van 4 naar 8 leden in de Eerste Kamer en van 2 naar 3 zetels in het Europees Parlement. Het was bovenal het jaar waarin we erin slaagden mee te gaan besturen in 8 provincies, met maar liefst 9 gedeputeerden. Onze bestuurlijke slagkracht is vergroot en onze positie in de Tweede Kamer versterkt, nu het kabinet Rutte III niet langer een meerderheid heeft in de Eerste Kamer.

Ook in 2019 hebben we weer laten zien dat campagne voeren de motor is van onze partij. We belden aan bij ontzettend veel huizen en niemand kon om ons heen bij de klimaatmars.

De samenstelling van het partijbestuur op 1 januari 2020. Op het congres neemt Jeroen Postma afscheid. Melody Deljou Fard neemt in juni 2020 afscheid van het partijbestuur. Gebke van Gaal vervult de functie van Internationaal Secretaris op dit moment ad interim, tijdens het congres is zij verkiesbaar voor deze functie.

EVA GROEN-REIJMAN

Bestuurslid Partijontwikkeling -
Interne Relaties

JAAP WORTEL

Penningmeester

JEROEN POSTMA

Bestuurslid Publiciteit
& Organisatie

GEBKE VAN GAAL

Internationaal Secretaris
(ad Interim)

LINDA KIEWIET

Bestuurslid Publiciteit
& Campagnes

MELODY DELDJOU FARD

Diversiteit, inclusie en
externe relaties

KATINKA EIKELENBOOM

Partijvoorzitter

CAMPAGNE ALS MOTOR VOOR VER- ANDERING

In 2020 steken we veel energie in de voorbereidingen van de Tweede Kamerverkiezingen.

INVESTEREN IN MENSEN

Het partijbestuur gaat komende jaren flink investeren in het politiek personeelsbeleid. We willen onder andere meer diversiteit onder onze vertegenwoordigers en bestuurders.

BOUWEN AAN EEN PROFES- SIONELE ORGANISATIE

In 2020 organiseren we nog een reeks GroenLinksGesprekken. Daarna volgt een evaluatie en bepalen we hoe we na 2020 vormgeven aan gesprek en meningsvorming.

BINDEN EN ACTIVEREN VAN LEDEN EN SYMPA- THISANTEN

In 2020 steken we veel energie in de voorbereidingen van de Tweede Kamerverkiezingen.

In 2019 heeft de GroenLinks Academie in samenwerking met Team Lokaal succesvolle trajecten georganiseerd. In 2019 verzorgden we o.a. trainingsaanbod voor bestuurders en raadsleden, een diverse talentenklas en netwerkbijeenkomsten.

Begin 2020 verhuizen we naar een duurzamer gebouw. In 2019 is o.a. gestart met meer en betere ondersteuning van afdelingen door Team Lokaal en de GroenLinks Academie, betere online tools en een herziening en uitbreiding van het integriteitsbeleid.

In 2019 wisten we weer meer leden en sympathisanten aan ons te binden. We zijn gestart met de GroenLinksGesprekken om meer mensen te betrekken, beter gebruik te maken van de kennis in de partij en tot nog betere standpunten te komen.

VERANTWOORDING

TWEEDE KAMERFRACTIE

Als GroenLinks-fractie in de Tweede Kamer kijken we terug op een mooi jaar. Het was het jaar van het klimaat. Van vele stakingen, voor beter klimaatbeleid, voor meer investeringen in het onderwijs en in de zorg. Het was het jaar van provinciale verkiezingen, waardoor de verhoudingen in de Eerste Kamer veranderden en onze positie ten opzichte van het kabinet versterkte. Dankzij winst in meerdere provincies gingen we op verschillende plekken meebesturen, wat ons in de Tweede Kamer weer hielp in verschillende belangrijke dossiers.

2019 was het jaar van het klimaat. Dertig jaar na de oprichting van GroenLinks stond dit onderwerp eindelijk bovenaan de politieke agenda. Het kabinet moest met een goed antwoord komen op de Urgenda-uitspraak. Maandenlang werd gewerkt aan een Klimaatakkoord. De maatschappelijke druk voor beter klimaatbeleid nam toe. In maart bracht de landelijke klimaatmars ondanks de regen tienduizenden mensen op de been. Scholieren organiseerden klimaatstakingen waarin ze de politiek oproepen in actie te komen voor hun toekomst. Wij waren er als GroenLinks-fractie natuurlijk bij en zetten druk op het kabinet om met stevige klimaatplannen te komen.

Het was dan ook een historisch moment toen onze Klimaatwet werd aangenomen. Deze wet was een initiatief van onze fractievoorzitter **Jesse Klaver** en stelt op de lange termijn klimaatdoelstellingen voor de regering vast. Natuurlijk deden we meer

om het klimaatbeleid te verbeteren. Samen met klimaatwoordvoerder **Tom van der Lee** maakte Jesse vorig jaar ook een initiatiefwet die bedrijven moet verplichten te betalen voor hun uitstoot. Een meerderheid van de Tweede Kamer steunde het voorstel van Tom om een aanvullend pakket maatregelen te nemen zodat de Urgenda-doelen alsnog worden gehaald. Ook kreeg hij Kamerbrede steun voor zijn motie voor een parlementaire enquête naar de gaswinning in Groningen.

De groene thema's bleven hoog op de agenda door onder andere de stikstofuitspraak van de Raad van State. Aangezien het kabinet bleef treuzelen, kwamen onze Kamerleden **Laura Bromet** en **Suzanne Kröger** met een eigen initiatiefwet: "Duurzame aanpak stikstof". Als woordvoerder bezocht Laura vele boeren om het gesprek aan te gaan over de toekomst van de landbouw, stikstof en mogelijkheden tot biologisch boeren. Laura schreef twee initiatiefnota's: "Veen red je niet alleen" en het "Nationaal bomenplan". Ze deed het voorstel om een einde te maken aan de kiloknallers en om het Rijk mee te laten betalen aan voedselbanken. Dat voorstel werd omarmd door minister Schouten en kreeg een meerderheid in de Tweede Kamer.

Suzanne liep voorop in de strijd tegen Lelystad Airport en de groei van Schiphol. Tijdens een kantine tour ging ze in gesprek met omwonenden van alle Nederlandse vliegvelden. Ze zette zich in voor een betere bescherming van klimaat en omwonenden in de initiatiefnota "Luchtvaart op de rails".

Daarin deed ze ook voorstellen voor beter en sneller internationaal treinverkeer. Resultaat is onder andere dat vanaf dit jaar de nachttrein naar Wenen weer gaat rijden en er een snellere trein naar Londen is gekomen. Na de ramp met containerschepen bij de Waddeneilanden deed Suzanne een voorstel voor meer controle en werkte ze samen met coalitiepartijen aan het instellen van een schadefonds om het plastic op te ruimen.

Niet alleen om klimaat werd het afgelopen jaar gestaakt. Ook het onderwijs roerde zich. Onze onderwijswoordvoerder **Lisa Westerveld** steunde de leraren, ouders en onderwijsinstellingen in hun strijd voor meer structureel geld voor het onderwijs. Haar initiatiefwet voor het echt vrijwillig maken van de ouderbijdrage werd aangenomen. Hierdoor mogen leerlingen niet meer buitengesloten worden bij schoolactiviteiten. Ze verzette zich tegen de kortingen op universiteiten en regelde dat er een breed onderzoek komt naar de vraag of de financiering voldoende is. Ook regelde Lisa dat de publieke omroep toegankelijker wordt voor mensen met een audiovisuele beperking en dat er een heffing komt op buitenlandse streamingsdiensten zodat er meer geïnvesteerd wordt in de Nederlandse mediasector. Daarnaast vocht Lisa voor een betere jeugdzorg. Zo haalde ze 26 miljoen structureel binnen voor expertisecentra voor jongeren met meervoudige problematiek die nu nergens worden geholpen. Ze regelde dat jongeren die in een instelling zitten, altijd recht hebben op een vertrouwenspersoon.

Ook in de zorg werd er dit jaar gestaakt vanwege de hoge werkdruk en personeelstekorten. Zorgwoordvoerder **Corinne Elmeest** zette zich onder andere in voor een betere ouderenzorg, de

positie van de verpleegkundige en aanpak van de farmaceutische industrie. Haar initiatiefvoorstel tot het schrappen van de verplichte aanbesteding in het sociaal domein ligt bij de Tweede Kamer. Ook zette Corinne zich in voor vrouwenrechten, onder meer met haar initiatiefwet abortuspijl bij de huisarts, en kreeg ze een Kamermeerderheid voor vergoeding van het spiraaltje en het stoppen met subsidie voor de anti-abortuslobby.

Wim-Jan Renkema zette zich in voor een socialere behandeling van mensen in de bijstand en Wajong. Geen tegenprestatie dus, en gewoon een fatsoenlijk salaris voor mensen met een arbeidsbeperking. Dankzij Wim-Jan komt er zeven miljoen euro extra voor honderd opleidingsplekken voor GZ-psychologen. Dit is hard nodig om wachtlijsten voor mensen met psychische problemen terug te dringen. Ook presenteerde hij een actieplan voor de opvang van dak- en thuislozen en schreef hij een initiatiefwet die elke organisatie verplicht een vertrouwenspersoon aan te stellen. Bij de behandeling van het preventieakkoord hekelde Wim-Jan de rol van het bedrijfsleven, dat aan tafel zat bij afspraken over het terugdringen van ongezonde voeding.

In 2019 werd de wooncrisis groter dan ooit, en onze woordvoerder **Paul Smeulders** deed voorstellen om het kabinet in beweging te krijgen. Zo presenteerde hij plannen om speculatie met woningen tegen te gaan en trok hij op met linkse collega's om de sociale huursector weer meer positie te geven. Bij de behandeling van de Invoering van de Omgevingswet werden meerdere verbetervoorstellen van Paul aangenomen. Toch ontbraken er voldoende waarborgen voor een goede kwaliteit van de leefomgeving, waardoor onze fractie tegen de invoering

stemde. Op het gebied van pensioenen onderhandelde Paul met het kabinet over het pensioenakkoord met als resultaat dat mensen met zwaar werk eerder kunnen stoppen met werken, de pensioenleeftijd minder snel omhoog gaat en dat er voor alle werkenden bescherming bij pech komt. Op het gebied van sociale zaken deed hij het voorstel voor een nieuw Werkkloket en kreeg hij steun voor zijn voorstel voor meer ruimte voor rouw op het werk.

GroenLinks zette zich dit jaar dus breed in voor een sterke publieke sector, wat hard nodig was na jaren van kaalslag. Niet alleen zien we dat in een zwaar verwaarloosde publieke sector de personeelstekorten oplopen, ook zien we dat zorgmedewerkers, leraren en politieagenten steeds minder te zeggen hebben over hoe zij hun werk uitvoeren. Onze Kamerleden voerden 'kantinegesprekken' met mensen die werken in de publieke sector. Een belangrijke uitkomst was dat mensen ruimte en vertrouwen willen over hoe zij hun werk doen. Daarom schreven onze woordvoerders gezamenlijk een nota om professionals in de publieke sector meer zeggenschap te geven: "Samen de baas".

Kathalijne Buitenweg en **Niels van den Berge** (sinds juni) zijn onze woordvoerders justitie en veiligheid. Waar Niels zich vooral op de rechtsbescherming toelegt, richt Kathalijne zich op veiligheid. Dit jaar heeft ze veel succes geboekt om geweld tegen vrouwen te verminderen. Via een motie regelde Kathalijne 15 miljoen euro extra voor de zedenpolitie, zodat er minder verkrachtingszaken op de plank blijven liggen. Ze kreeg steun voor haar voorstel voor een maximumtermijn waarbinnen zedenzaken moeten worden behandeld, en ze zorgde voor de totstandkoming van een wet om

huwelijkse gevangenschap tegen te gaan. Kathalijne is ook een van de initiatiefnemers, en inmiddels voorzitter, van de Tijdelijke Commissie Digitale Toekomst.

Het voorstel van Niels om een Nationaal Coördinator Tegengaan Ondernijning aan te stellen, kreeg bijval van de minister. Aan kwetsbare jongeren wordt op deze manier een alternatief geboden voor criminaliteit. Mede dankzij Niels stelde Minister Dekker ruim 36 miljoen euro extra ter beschikking voor de sociale advocatuur. Tevens maakt Niels zich sterk voor het MBO. Hij overtuigde de minister van de toegevoegde waarde van diversity-coaches binnen het MBO. Hij was niet bang zich stevig uit te spreken tegen racisme en discriminatie en maakte zich met succes sterk voor de inzet op maatschappelijke begeleiding in de nieuwe Inburgeringswet.

Nevin Özütok behaalde een belangrijke overwinning met de instemming van de Eerste Kamer met het voorstel om transgender en intersekse personen expliciet te beschermen tegen discriminatie. Als emancipatiemoetvoerder zette zij zich in voor de positie van vrouwen, en haalde ze diverse groepen vrouwen die verder van de politiek afstaan naar de Tweede Kamer. Haar motie voor een 'gendertoets' werd aangenomen en deze gaat inzichtelijk maken wat de (verschillende) effecten van beleid en regels zijn voor vrouwen en mannen. In samenwerking met andere partijen diende Nevin een initiatiefwet in om gelijke beloning voor vrouwen en mannen wettelijk af te dwingen in. Ook regelde ze structurele financiering voor herdenking van het Nederlands slavernijverleden.

Bram van Ojik zette zich in voor meer aandacht voor mensenrechten in het

buitenlandbeleid, zodat ambassades beter hulp kunnen bieden aan vreedzame democratiseringsbewegingen en vaker rechtszaken van mensenrechtenverdedigers bijwonen. Samen met Jesse ging hij onder andere naar China om onze positie ten opzichte van deze opkomende wereldmacht te bepalen. Dat resulteerde in een kritische lijn ten opzichte van China, maar ook ten opzichte van het kabinet dat weinig stelling lijkt te nemen in de veranderende machtsverhoudingen in de wereld. Op het gebied van asiel en migratie vroeg Bram aandacht voor de plicht van Nederland om mensen die vluchten voor oorlog en geweld op te vangen. Hij zette zich in voor verschillende gezinnen voor wie uitzetting dreigde. Ook presenteerde Bram een verbeterde versie van de initiatiefwet voor een toets op kinderrechten in de asielprocedure, waar de SP en Partij voor de Dieren zich bij hebben aangesloten, en kreeg hij voor elkaar dat misbruikte jongens uit Afghanistan niet langer worden teruggestuurd.

Naar aanleiding van de verschrikkelijke bosbranden in het Amazonegebied stelde Bram in samenwerking met **Isabelle Diks** een initiatiefnota op met maatregelen voor bescherming van bossen wereldwijd. Isabelle kreeg een meerderheid voor haar voorstel om bij de versterking van het maatschappelijk middenveld in ontwikkelingslanden meer in te zetten op lokaal eigenaarschap en expliciet ruimte te bieden voor tegenspraak, zodat die organisaties zich bijvoorbeeld ook kunnen richten op het kritisch volgen van Nederlandse bedrijven en handelsketens. Op het gebied van defensie kreeg zij steun voor een landelijke PTSS-campagne voor militairen. Ze diende met steun van bijna de hele oppositie een motie van wantrouwen

in tegen de minister van Defensie voor het verkeerd informeren van de Kamer over de circa zeventig burgerdoden bij een Nederlands bombardement op Hawija, Irak.

Last but not least was financiën woordvoerder **Bart Snels** degene die concrete stappen wist te zetten om belastingontwijking tegen te gaan. Zijn zogenoemde 'Shell-wet' om de winst van multinationals gewoon te belasten, werd omarmd en overgenomen door het kabinet. Deze kwam volgens het EenVandaag Opiniepanel op de tweede plek bij de 'Politieke Prestatie van het Jaar' verkiezing. Vervolgens presenteerde Bart nog een volgende initiatiefwet om mazen in de wet op de dividendbelasting te dichten. Ook schreef hij samen met een D66-collega een adviesrapport om ministers en de Tweede Kamer te helpen om iedere overheidsuitgave nog beter te controleren op doelmatigheid en doeltreffendheid. Daarmee kan de Kamer haar controlefunctie structureel verbeteren.

2019 was een jaar voor reflectie op hoe de politiek functioneert en hoe wij daar zelf in opereren. Bij de Algemene Beschouwingen hield Jesse een pleidooi om te stoppen met scorebordpolitiek. Politiek moet gaan om het inhoudelijk debat en dingen bereiken, niet om wie als eerste een debat aanvraagt of de meeste moties indient. Politieke debatten zouden dan ook moeten gaan over de hoofdlijnen, de richting die we op willen met het land. Als fractie trokken we twee derde van de door ons aangevraagde debatten in, en kregen daarbij navolging van meerdere partijen.

We hebben dit jaar veel mooie, inhoudelijke doelen kunnen bereiken. Maar het was niet alleen maar goed nieuws. We hebben dit

voorjaar helaas afscheid moeten nemen van onze collega Zihni Özdil. Hij werd vervangen door Niels van den Berge. Na de zomer bleek dat Kathalijne een aantal maanden niet fulltime kon werken in verband met ziekte. Inmiddels heeft ze bijna alle taken weer op zich genomen.

2020 zijn we weer vol nieuwe energie begonnen. Jesse maakte samen met de Partij voor de Dieren een initiatiefwet voor een algemeen verbod op consumentenvuurwerk. Ook werkte hij samen met Laura verder aan een initiatiefwet voor de aanpak van stikstof, die een brede coalitie van natuurorganisaties, de bouw, boeren, het bedrijfsleven en progressieve partijen verenigde om een oplossing te vinden voor de stikstofimpasse. We steunden het initiatief 'Lijm de zorg' voor de geestelijke gezondheidszorg en de nieuwe stakingen voor structurele investeringen in het onderwijs. En nog veel meer.

2020 wordt een belangrijk jaar. We werken verder aan onze idealen en knokken voor een socialere en groenere wereld. Het tweede half jaar zullen we ons gaan voorbereiden op de verkiezingen. We kijken uit naar het komende spannende jaar, waarin we met net zo veel energie en plezier werken aan onze politieke idealen.

VERANTWOORDING

EERSTE KAMERFRACTIE

IN DE LENTE VAN 2019, TUSSEN DE PROVINCIALE STATENVERKIEZINGEN EN DE EERSTE KAMERVERKIEZINGEN IN, KOMEN DE EERSTE NEGEN KANDIDATEN VOOR DE SENAAT BIJEN IN HET UTRECHTSE RESTAURANT EL QATARIJNE OM DE TOEKOMSTIGE ROL VAN DE FRACTIE TE BESPREKEN. DE STEMMING IS OPPERBEST, ER IS WEER EEN VERKIEZING GEWONNEN EN DE INVLOED IN DE SENAAT IS GROTER DAN OOIT. NAAST KENNISMAKING STAAN DE MOGELIJK BESLISSENDE STEM IN DE SENAAT, DE VERDELING VAN DE PORTEFEUILLES, SAMENWERKING MET DE TWEDE KAMERFRACTIE EN PVDA-SENAATSFRACTIE EN DE POLITIEK-STRATEGISCHE LIJN OP DE AGENDA.

MIRJAM KRIJNEN

Ook Mirjam Krijnen, de nummer negen van GroenLinks, bereidt zich voor op haar toekomstige bestaan als politica, dan nog niet wetende dat haar zetel door politieke koehandel bij de rechtse partijen terecht gaat komen. "Ik had er enorm veel zin in en het is bijzonder jammer dat we op een klein aantal stemmen net onze negende zetel verloren", aldus Mirjam, met een achtergrond in de internationale betrekkingen. "Ook zonder mij heb ik uiteraard het volste vertrouwen in de huidige fractie, maar mocht de kans zich nog voordoen, dan sta ik in de coulissen klaar."

MARGREET DE BOER

Zeven van de acht senatoren zijn nieuw, onder wie Margreet de Boer die al wel eerder een periode in de Eerste Kamer zat en al kort na installatie de experimenteerwet coffeeshops deed. "Dat wetsvoorstel kon nog veel beter, maar het was in ieder geval een stap vooruit. Daarom hebben we het gesteund. Het is nu nog even de vraag of, en wanneer het kabinet dit gaat uitvoeren", aldus Margreet. Naast haar werk in de Eerste Kamer is Margreet ook werkzaam in de sociale advocatuur en zetelt ze namens

GroenLinks in de Raad van Europa. „Met gepaste trots treed ik in de voetsporen van onze nieuwe Europarlementariër Tineke Strik. Ik heb nu twee keer in Parijs en twee keer in Straatsburg vergaderd en mijn eerste motie is aangenomen. Hierdoor ga ik een rapport schrijven over de toenemende intimidatie van mensen die opkomen voor het recht op abortus". Naast haar werk in de Eerste Kamer is Margreet ook werkzaam in de sociale advocatuur en zetelt ze namens GroenLinks in de Raad van Europa.

GALA VELDHOEN

Margreet doet samen Justitie en Veiligheid met oud-rechter Gala Veldhoen, die een paar dagen geleden haar maidenspeech heeft gehouden over De Staat van de Rechtsstaat. "Het is een prachtig debat om je politieke carrière te mogen aftrappen, waarin ik inga op de rol van de rechtspraak in de trias politica en de onafhankelijkheid van de rechtspraak ten opzichte van de politiek. Meer concreet moet er een einde moet komen aan de bedrijfsmatige aansturing van rechtspraak, politie en openbaar ministerie. Daar hebben we dankzij een aangenomen motie van ons tijdens de APB een begin mee gemaakt", aldus

Gala, die ook in het BeneLux-parlement zetelt namens de fractie. “Hoe we in dat gremium politiek effectief kunnen zijn, is nog wel een uitdaging. Datzelfde geldt overigens ook in de Senaat, want we hebben nu al bij veel dossiers gezien dat de regering over rechts haar meerderheid haalt.”

PAUL ROSENMÖLLER

Drie nieuwelingen hebben al in de Tweede Kamer gezeten, te weten Kees Vendrik, Farah Karimi en Paul Rosenmöller. Tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen (APB) in het afgelopen najaar stelt Paul een aantal grote thema's centraal. “De overvraging van onze uitvoeringsdiensten zoals het UWV en de Belastingdienst is oorzakelijk aan vele misstanden. Ook neemt de tweedeling toe in ons land met twee miljoen flexwerkers en een verdubbeling van daklozen in tien jaar. Een kwart van onze huishoudens zit financieel klem en ons land is een draaischijf van witwassen en belastingontwijking, terwijl onze rechtsstaat onder bezuinigingen gebukt gaat”, benadrukt Paul, wiens eerste motie tijdens de stemming over de APB bijna unaniem werd aangenomen. Deze voorziet in een onafhankelijk onderzoek naar betere borging van de continuïteit van de bekostiging en duurzame versterking van onze de rechtsstaat, zoals politie, Openbaar Ministerie, rechtspraak, inclusief de gefinancierde rechtsbijstand.

FARAH KARIMI

Oud-Tweede Kamerlid Farah Karimi houdt zich als woordvoerder Asiel en Immigratie, financiële sector, Europese Zaken, Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking met uiteenlopende wetsvoorstellen en debatten bezig. Aan de ene kant zet ze zich in voor het versterken van rechten van asielzoekers

en migranten en andere kant voor de verduurzaming van financiële sector. “Ik probeer te voorkomen dat de rechten van asielzoekers worden uitgehold, zoals bij het voornemen van het kabinet om de rechtsbijstand in de eerste fase van de asielprocedure af te schaffen”, aldus Farah, die ook het debat van Invest NL deed. “Dankzij een aantal toezeggingen die ik kreeg van het kabinet mag er nu geen geld in de fossiele industrie worden geïnvesteerd vanuit Invest NL. Ik ben vastberaden de overtuigingen van GroenLinks om te zetten in eerlijkere wetten met het oog op mens en milieu.”

ROEL VAN GURP

“Mijn passie ligt op het bredere sociale domein en ik probeer daarin de invloed van GroenLinks zo groot mogelijk te laten zijn. Dus zoek ik graag samenwerking met andere linkse partijen op”, aldus de Brabantse senator van het stel. “Op de terreinen waarop ik in de Eerste Kamer actief ben, loopt de samenwerking met de PvdA heel goed, bijvoorbeeld in de vorm van gezamenlijke vragenrondes en debatten zoals bij pensioenwetgeving. Op die weg bouw ik graag voort.” Roel neemt vanwege de drukte in het groene domein ook daar soms dossiers over. “Zo vond ik het mooi de spoedwet stikstof te mogen behandelen, daar zat en zit heel veel maatschappelijke druk op. De samenwerking met onze Tweede Kamerfractie was top.” Het werk in de Eerste Kamer bevalt hem uitstekend. “Ik stap iedere dinsdag graag in de trein naar Den Haag. Het leven van alledag en mijn hoofdfunctie bij een woningcorporatie werken inspirerend voor mijn werk in de Kamer.”

SASKIA KLUIT

Voor senator en penningmeester Saskia Kluit begint haar eerste politieke functie als een achtbaan door het wetgevingstraject van de Omgevingswet, met diverse aanvullingswetten- en besluiten, en de invoeringswet- en het bijbehorende besluit. “Hoewel ik geen onbekende ben met het ruimtelijk recht kostte het me wel wat moeite om de duizenden pagina’s informatie snel eigen te maken. Gelukkig hebben we een rijke partij en kwamen hulpstroepen uit alle geledingen me te hulp. Het bleek een leerzaam traject om mee te starten: in vijf maanden tijd kwamen bijna alle instrumenten van de Eerste Kamer voorbij: deskundigenbijeenkomsten, ingelaste commissies, moties en toezeggingen”, blikt Saskia, directeur van de Fietsbond, terug. “En ook de buitenwereld roerde zich volop: met ingezonden brieven, mails en hoofdartikelen en een mooi hoofdcommentaar in het NRC. De Kamer blijkt tot mijn verbazing een enorm gepolitiseerd orgaan en de kwaliteit van wetgeving staat helaas niet bij iedereen centraal. Gelukkig hebben we, ook dankzij onze ondersteuning, tijdens de behandeling van de Omgevingswet alsnog vijf belangrijke toezeggingen binnengehaald.”

RUARD GANZEVOORT

Voor het zomerreces stelde Ruard zich kandidaat om voorzitter van de Eerste Kamer te worden, net als drie anderen van FvD, VVD en D66. Na enkele stemrondes waren alleen nog Jan Anthonie Bruijn (VVD) en Ruard over. Slechts enkele stemmen kwam Ruard te kort om tot voorzitter van de Eerste Kamer te worden benoemd. Waar Ruard Ganzevoort in zijn eerdere periodes commissievoorzitter

KOREL was, doet nu Paul dit en is Ruard commissielid namens GroenLinks. Ook doet hij Defensie, OCW en Binnenlandse Zaken. Vanuit die laatste portefeuille deed hij het debat rondom de staatscommissie Remkes over de herijking van ons parlementaire stelsel. “De FvD wil de rechterlijke macht inperken en laat zien dat zij bereid zijn om gevaarlijke stappen te zetten in de richting van de dictatuur van de 51 procent. Forum tegen de Rechtstaat”, aldus Ruard. “Wij zullen ons altijd inzetten voor de onafhankelijke rechter die burgers tegen dergelijke politieke machtsuitbreiding beschermt.”

KEES VENDRIK

Tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen is het de beurt aan Kees om zijn maidenspeech te geven. “Het debat leent zich uitstekend om in grote lijnen de uitdagingen van onze tijd te bespreken. Over duurzame financiële keuzes om de transitieopgave te lijf te gaan, over onze positie van ons land in de financiële wereld en dat er tijd dringt om juiste keuze te maken om grote economische schade te voorkomen. Ik heb het climate emergency genoemd”, aldus Kees, in hoofdberoep chief economist bij Triodos Bank. “Het kabinet ziet de noodzaak duidelijk niet en geeft ook amper iets weg. Dat zal volgend jaar november, vlak voor de verkiezingen, wel anders gaan met de debatten rondom de uitgaven.” Kees zit sinds een half jaar ook in de programmacommissie. “We zijn dit jaar vroeg begonnen voor GroenLinks-begrippen, leuke debatten met mensen in de partij, het belooft een mooi programma te worden.”

VERANTWOORDING FRACTIE EUROPEES PARLEMENT

CONGRESVERANTWOORDING

FEBRUARI 2019 - JANUARI 2020

2019 stond in het teken van Europese verkiezingen. De groene fractie werd met 75 leden in het Europees Parlement groter dan ooit, en ook GroenLinks groeide van twee tot drie zetels. We namen afscheid van Judith Sargentini en verwelkomden Tineke Strik en Kim van Sparrentak als nieuwe GroenLinks-Europarlementariërs. Bas Eickhout was naast lijsttrekker voor GroenLinks ook het gezicht van de Europese Groene Partij, samen met de Duitse Ska Keller.

AANLOOP NAAR DE EUROPESE

VERKIEZINGEN (FEBRUARI - APRIL 2019)

Voordat het Europees Parlement op campagnereces ging, werden nog verschillende Europese wetten afgerond.

Onder leiding van Bas sloot het Europees Parlement een akkoord met de lidstaten over schonere vrachtwagens. Vrachtwagens moeten in 2025 15 procent minder uitstoten, in 2030 moet dat zijn teruggebracht tot 30 procent. Ook moet in 2025 twee procent van de verkochte vrachtwagens zonder of met heel weinig uitstoot zijn. Nu bedraagt de CO₂-uitstoot van zware bedrijfsvoertuigen, zoals vrachtwagens, bussen en touringcars, nog zes procent van de totale CO₂-uitstoot in Europa. Het is voor het eerst dat de EU wettelijke CO₂-standaarden voor vrachtwagens vaststelt.

Het Europees Parlement stemde ook in met regels om wegwerpplastic in te dammen. Dat betekent dat we in 2021 onder andere geen

van plastic gefabriceerde wattenstaafjes, rietjes, borden en ballonstokjes meer zullen zien. Dit is een goede eerste stap, maar als het aan GroenLinks ligt komt er een EU-belasting op het gebruik van nieuw plastic, worden er ontwerpen gesteld aan producten met plastic en moet de EU ook zorgen voor veel meer hergebruik van bestaand plastic. De rap groeiende hoeveelheid plastic die we gebruiken moet worden teruggeschroefd. Plasticproducenten moeten een prikkel krijgen om op zoek te gaan naar alternatieven.

In afwachting van een akkoord over de Europese meerjarenbegroting nam het Europees Parlement standpunten in over de verschillende programma's die de regels bepalen voor Europese subsidies. Het landbouwbeleid is met zo'n 30% van de EU-begroting (365 miljard euro verdeeld over zeven jaar) één van de grootste programma's. Momenteel geldt de regel: hoe meer hectares, hoe meer geld, zonder fatsoenlijke prikkels om groener te produceren. Dit beleid zet aan tot schaalvergroting, massaproductie en verspilling van belastinggeld. Het voorstel van de Europese Commissie verzuimt om het landbouwbeleid grondig te verduurzamen. De landbouwcommissie van het Europees Parlement wilde de zwakke eisen waaraan boeren moeten voldoen om subsidies te krijgen, verder uithollen. Ze zetten amper geld apart voor boeren die meer voor milieu en klimaat willen doen. De milieuc commissie scherpte het Commissie voorstel juist aan. Momenteel wordt er tussen de twee commissies onderhandeld over een definitieve stellingname van het Europees Parlement waarbij

Bas vanuit de milieucommissie onderhandelt namens de groene fractie.

GroenLinks was wel tevreden dat er voor het eerst een specifiek programma wordt opgesteld om de rechtsstaat in Europa te verdedigen en versterken. Onder leiding van groene rapporteur Bodil Valero kwamen de regels tot stand om verdedigers van de rechtsstaat en democratie zoals NGOs met Europees geld te ondersteunen. Dat is hard nodig aangezien de rechtsstaat in onder andere Polen en Hongarije zwaar onder druk staat en verschillende nationale regeringen deze organisaties actief tegenwerken.

Het Europees Parlement stemde over nieuwe regels die klokkenluiders overal in de Europese Unie beter moeten beschermen. Zo kunnen misstanden die het publieke belang schaden beter aan de oppervlakte komen zonder repercussies voor de klokkenluider. De regels kwamen tot stand op initiatief van de groene fractie die in 2016 een voorstel deed voor de richtlijn.

Een meerderheid van het Europees Parlement stemde in met een controversiële update van het digitaal auteursrecht. GroenLinks stemde tegen. Judith constateerde dat het bereikte akkoord over de wet het vrije internet ondergraaft. Duizenden Europeanen gingen de straat op tegen de plannen voor uploadfilters en de heffing op links. Het risico bestaat dat online platforms het filter veel strenger instellen dan noodzakelijk is, om hun eigen risico's af te dekken. Daarnaast zijn uploadfilters foutgevoelig waardoor geblokkeerd kan worden wat wel wettelijk is toegestaan. Dat gaat gevolgen hebben voor memes, parodieën of content die wel legaal zijn, maar lijken op auteursrechtelijk materiaal.

Na het historische rapport van Judith om Hongarije aan de Artikel 7-procedure te onderwerpen voor het stelselmatig schenden van de rechtsstaat, zette Judith de strijd voor de rechtsstaat in haar laatste maanden als Europarlementariër voort. Ze maakte deel uit van de driekoppige delegatie van het Europees Parlement die met de Europese ministers onderhandelde over de directeur van het nieuwe Openbaar Ministerie van de Europese Unie. Dit Europees Openbaar Ministerie (EOM) heeft als taak grootschalig en grensoverschrijdend misbruik van EU-geld aan te pakken. Mede dankzij Judith schaarde het Europees Parlement zich vierkant achter de Roemeense kandidaat Laura Codruța Kövesi. Kövesi was als hoofdaanklager van het Roemeens Nationaal Anticorruptie Agentschap (DNA) zo succesvol dat de eigen regering haar ontsloeg. Ondanks hevige tegenwerking van de Roemeense regering overtuigde het Europees Parlement de Raad uiteindelijk om haar te benoemen. De benoeming van Kövesi is een belangrijke overwinning van het parlement om de neiging van lidstaten die elkaar de hand boven het hoofd houden als de rechtsstaat in het geding is, te doorbreken.

EUROPESE VERKIEZINGEN (MEI 2019)

Eind april ging het Europees Parlement met verkiezingsreces. GroenLinks in het Europees Parlement nam afscheid van Judith Sargentini die in haar tien jaar als Europarlementariër belangrijke bijdragen had en successen haalde in de strijd tegen mensenrechtenschendingen bij de winning van grondstoffen, een menswaardig Europees asiel, migratiebeleid, een betere aanpak van witwassen en belastingontduiking en in het verdedigen van de rechtsstaat in Hongarije en elders.

Bas Eickhout trok niet alleen de lijst van GroenLinks, maar was samen met Ska Keller ook de officiële groene kandidaat voor het voorzitter-

schap van de Europese Commissie en daarmee het gezicht van de Europese groene campagne. Hij reisde Europa af om groene nationale campagnes te versterken en debatteerde met andere Europese "Spitzenkandidaten" waaronder de Christendemocraat Manfred Weber en de sociaaldemocraat Frans Timmermans. Bas presenteerde een groene en sociale visie voor Europa tegenover de als alternatiefloos gepresenteerde compromissen van de twee grote fracties die het Europees Parlement decennialang domineerden.

Gesteund door de grootste klimaatdemonstraties en scholierenstakingen voor het klimaat werd klimaatverandering een cruciaal thema in de verkiezingscampagne. Bas toerde door Nederland met klimaatcolleges en schreef een klimaatmanifest om zijn visie en expertise op Europees klimaatbeleid te delen.

Behalve klimaat werd de Europese verkiezingscampagne zoals zo vaak gedomineerd door debatten tussen voor en tegenstanders van Europese samenwerking. Het dieptepunt was toch wel een televisiedebat tussen slechts twee nationale partijleiders: Baudet en Rutte. De grote overwinning van de PvdA onder leiding van zittend Eurocommissaris Timmermans, ging niet ten koste van GroenLinks: we behaalden met 10,9 procent van de stemmen drie zetels in het Europees Parlement: één meer dan in 2014 toen GroenLinks 7,0 procent van de stemmen kreeg.

Dankzij zeer goede verkiezingsuitslagen in onder andere Frankrijk en Groot-Brittannië, en een historische goede uitslag voor de groenen in Duitsland groeide de groene fractie spectaculair van 52 zetels naar 75 zetels.

EEN NIEUWE EUROPESE COMMISSIE (SEPTEMBER-NOVEMBER 2019)

In een uitgedijde groene fractie konden de drie Europarlementariërs van GroenLinks goede uitgangsposities krijgen om te werken aan onze idealen. Bas Eickhout werd opnieuw eerste vice-voorzitter en penningmeester van de groene fractie. Hij werd bovendien groene coördinator en eerste vice-voorzitter van de milieucommissie en neemt zitting in de commissies economische zaken en de begrotingscontrolecommissie. Tineke Strik bemachtigde een plek in de commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken waar ze tevens coördinator namens de groene fractie is. Ook is ze lid van de commissie buitenlandse zaken en de subcommissie mensenrechten. Vanuit deze commissies heeft ze een uitstekende uitgangspositie om mensenrechten en de rechtsstaat te verdedigen, zowel binnen de Europese Unie als daarbuiten. Ook is ze lid van de Schengen Scrutiny Commissie, die controleert hoe lidstaten en Frontex omgaan met de regels voor binnen- en buitengrenzen. Daarnaast is ze rapporteur voor het herziene voorstel voor de Terugkeerrichtlijn. Kim van Sparrentak is lid van de commissies interne markt en sociale zaken. Dit biedt een uitgelezen kans om tegen doorgeslagen marktwerking en voor een socialer en diverser Europa te strijden.

Na de verkiezingen was het de taak aan regeringsleiders om een nieuwe voorzitter van de Europese Commissie te nomineren, de opvolger van Jean Claude Juncker. Er waren twee marathonsessies voor nodig voordat de regeringsleiders tot een kandidaat kwamen. Het was voor GroenLinks een democratische teruggang dat geen van de Europese lijsttrekkers ("Spitzenkandidaten") werd genomineerd. Daarmee werd de benoeming van de Commissie-voorzitter teruggehaald naar de achterkamers. De Duitse Ursula von der Leyen, die geen

enkele rol speelde in de Europese verkiezingen, kwam uit de hoge hoed.

De groenen zochten de dialoog op met Von der Leyen in een poging om de goede groene verkiezingsuitslag te vertalen in inhoudelijke prioriteiten voor de nieuwe Commissie. Ze bleek echter niet bereid om de groenen als deel van een coalitie mee te nemen in haar beleidsprogramma. Ze stelde hoopgevende prioriteiten met een Europese Green Deal en een Europa dat volop meekan in de digitalisering. Maar op cruciale concrete punten kon ze GroenLinks niet overtuigen. Ze hield vast aan het vervuilende en verouderde Europees landbouwbeleid. Ze bleef steken op een ambitie voor het terugdringen van broeikasgassen in 2030 die lager ligt dan waar het vorige Europees Parlement zich voor uitsprak. Daarnaast nam Von der Leyen geen stelling over de positie van de Hongaarse regeringspartij Fidesz in haar christendemocratische politieke familie, en of ze een artikel 7-procedure tegen Hongarije zou steunen. Ook deed ze geen enkele concrete belofte over de aanpak van belastingontwijking van multinationals en andere maatregelen om Europa socialer te maken. Met 383 Europarlementariërs, net iets meer dan de vereiste meerderheid van 374 stemmen, werd Von der Leyen verkozen.

Na de benoeming van Von der Leyen als voorzitter van de Europese Commissie, presenteerde ze begin september haar team van 26 kandidaat-Eurocommissarissen die zich in hoorzittingen voor het Europees Parlement moesten presenteren voordat het Europees Parlement over de voltallige Europese Commissie stemde. Deze hoorzittingen zijn meer dan een formaliteit, zo bleek ook dit keer. Maar liefst drie kandidaten waren genoodzaakt zich terug te trekken omdat ze op onvoldoende steun konden rekenen in het Europees Parlement.

GroenLinks speelde een belangrijke rol in de hoorzittingen. Bas scherpte de groene beloftes aan van kandidaat-Eurocommissarissen voor milieu, klimaat en landbouw. De Eurocommissaris voor transport bleek echter ongeschikt omdat ze de groene ambities van haar collega-commissarissen nauwelijks deelde, maar kreeg toch de benodigde steun. Bas kreeg toezeggingen van vice-voorzitter Dombrovskis voor nieuwe wetgeving op het vlak van duurzame investeringen en het uitbreiden van klimaatrapportage door bedrijven.

Tineke vroeg de nieuwe Hongaarse kandidaat-Commissaris Várhelyi, hoe hij geloofwaardig de toetreding van nieuwe lidstaten - en de kwaliteit van de rechtsstaat - zou kunnen toetsen terwijl hij de rechtsstaatschendingen in Hongarije jarenlang vurig verdedigde. Ondanks de ernstige tekortkomingen van zijn antwoorden, stemde een meerderheid van christendemocraten, sociaaldemocraten en liberalen echter onder politieke druk in met de Eurocommissaris. Tineke stelde ook vraagtekens bij de nieuwe kandidaat bij Margaritis Schinas die onder de noemer "Defending the European Way of Life" als vice-voorzitter onder andere migratie en veiligheid onder zijn hoede kreeg. Na aanhoudende kritiek vanuit het Parlement op de benaming van zijn portefeuille veranderde Von der Leyen deze in 'Promoting the European way of Life'. Bij kandidaat-commissaris Johansson drong Tineke met succes aan om betere garanties voor het redden van asielzoekers op zee, en versterkte controle op de bescherming van rechten van vluchtelingen in derde landen waarmee de EU migratieafspraken maakt.

Kim zorgde ervoor dat Eurocommissaris Schmitt gaat werken aan plannen die betaalbare huisvesting in EU-landen moeten ondersteunen. Aan kandidaat-Commissaris Sylvie

Goulard (interne markt) vroeg zij naar plannen om Europese aanbestedingsregels groener te maken en tegen te gaan dat de zorg met nodeloze bureaucratie en marktwerking wordt opgescheept. Goulard kon onvoldoende overtuigen zowel op inhoud als haar omgang met financiële affaires uit het verleden. Ze kreeg onvoldoende steun en werd vervangen door Thierry Breton. Hij kreeg wel de benodigde steun, maar helaas had ook Breton weinig oog voor doorgeslagen marktwerking en de benodigde vergroening van de interne markt.

Door de moeizame hoorzittingen stemde het Europees Parlement pas eind november over de gehele nieuwe Europese Commissie. GroenLinks oordeelde dat deze Commissie geen onvoorwaardelijke steun verdient en onthield zich van stemming. Het team van Von der Leyen kent veel zwakke plekken, maar GroenLinks zal er in het Europees Parlement op een constructieve manier aan werken om wetsvoorstellen bij te sturen en Von der Leyen's groene en digitale beloftes snel om te zetten in daden, zoals een klimaatwet en regels om de macht van techgiganten in te perken.

HET NIEUWE EUROPEES PARLEMENT EN EUROPESE COMMISSIE GEÏNSTALLEERD (DECEMBER 2019 - JANUARI 2020)

Aan het einde van het jaar stonden enkele belangrijke Europese klimaatbesluiten op het programma. Bas ging als leider van de delegatie van het Europees Parlement naar de klimaatconferentie die werd verplaatst van Santiago naar Madrid. Ondanks grote woorden die vroegen om ambitieuze besluiten - onder andere het Europees Parlement riep de klimaatcrisis uit - mislukte het om landen in Madrid achter afspraken te krijgen om de handel in CO₂-rechten aan te scherpen. Onder andere Brazilië en Australië waren de dwarsliggers en daarom wil GroenLinks consequenties zien in de handels-

verdragen die de EU van plan is met deze landen te sluiten. De volgende klimaatconferentie in Glasgow (eind 2020) wordt cruciaal om nog zicht te houden op maatregelen die de doelstellingen van het Parijsakkoord implementeren.

De Europese regeringsleiders konden het met moeite eens worden over de doelstelling om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Polen ging alleen akkoord onder voorwaarde dat het voldoende geld krijgt in de onderhandelingen over de meerjarenbegroting. Bas ondervond tegelijkertijd grote weerstand bij de lidstaten in de onderhandelingen die hij leidde over een Europese wet voor groene investeringen: de zogenaamde "taxonomie". Pas na dagenlange onderhandelingen en publieke druk gingen de nationale regeringen akkoord met regels die definiëren welke investeringen op een betrouwbare manier als groen gedefinieerd kunnen worden. Dit geeft een belangrijke impuls om het grote geld richting duurzaamheid te bewegen. Bas werkt de komende maanden verder aan een duurzame financiële sector, onder meer met een rapport om de Europese Investeringsbank te vergroenen. De Europese Commissie presenteerde zeer snel na haar aantreden plannen voor een Europese Green Deal. Het toont aan hoe duurzaamheid eindelijk de prioriteit krijgt die het verdient en echt centraal staat bij deze nieuwe Europese Commissie. Maar Bas constateerde anderzijds dat de grote woorden in de Green Deal voorlopig aankondigingen zijn van plannen op de langere termijn, terwijl directe aanpassingen van Europees beleid dat momenteel schade berokkent aan het klimaat en biodiversiteit voorlopig niet aan de orde lijken. Denk aan het landbouwbeleid, het handelsbeleid of grootschalige gasprojecten die de EU faciliteert. In een resolutie die Bas in januari uitonderhandelde, vraagt het Europees Parlement om meer ambitie en meer concrete directe actie.

Tineke zette haar tanden in een gelekt rapport waaruit blijkt dat de Tsjechische premier Andrej Babiš miljoenen EU-landbouwsubsidies wegsloot naar z'n eigen bedrijf. Dit ondermijnt de rechtsstaat en schaadt het vertrouwen van mensen in de politiek. Tineke dringt aan op stevige actie van de Europese Commissie om tegen deze fraude op te treden. Dit is een eerste testcase voor de nieuwe eurocommissarissen Věra Jourová en Didier Reynders. Zij zijn beiden lid van de liberale politieke familie van Babiš. Ook bekritiseerde Tineke het gebrek aan voortgang bij de aanpak van rechtsstaatschendingen in Polen en Hongarije. De regeringsleiders doen alsof zij in een impasse zitten omdat Polen en Hongarije een veto kunnen inzetten tegen sancties. Er zijn echter meer maatregelen die de EU-landen kunnen nemen, zoals het gezamenlijk indienen van een klacht tegen Polen bij het Europees Hof. Het Europees Parlement steunde een resolutie om meer druk te zetten op de Poolse en Hongaarse regeringen.

Tineke werkt momenteel als rapporteur aan wetgeving die de regels voor de terugkeer van uitgeprocedeerde asielzoekers voorschrijft. De behandeling van deze wet is een belangrijke eerste stap in een bredere herziening van het Europees asielbeleid. Ze vroeg in verschillende debatten aandacht voor de zorgelijke situatie van asielzoekers aan de buitengrenzen van de EU, met name vanwege de aanhoudende beschuldigingen over gewelddadige 'pushbacks', en bezocht daarvoor Kroatië en Bosnië-Herzegovina. Ze zet druk op de Europese Commissie om te zorgen voor een onafhankelijke monitoring, en om op te treden tegen schending van de fundamentele rechten en weigering van de toegang tot een asielprocedure. De schendingen door de Kroatische regering zullen moeten worden betrokken bij de beoordeling of de lidstaat kan toetreden tot het Schengengebied. Meer dan 100 Europarlemen-

tariërs steunden de oproep van Tineke aan de ministers van asiel van de lidstaten om urgente actie te ondernemen om de schrijnende situatie van asielzoekers op de Griekse eilanden te verbeteren, onder andere door minderjarigen op te nemen.

Tineke onderhandelde namens de groenen over een parlamentsresolutie die de inval van Erdogan in Noord-Syrië veroordeelde, en opriep tot EU-sancties en meer bescherming voor vluchtelingen in Noord-Syrië.

De EU geeft miljarden uit aan ontwikkelings-samenwerking en noodhulp. Tineke stelt de ondoorzichtigheid van Europese financiële stromen voor ontwikkelingssamenwerking en migratie aan de orde. Dat is hard nodig, aangezien de Europese Commissie de neiging heeft migratiebeleid steeds vaker als "crisisituatie" te bestempelen waarmee het gebruik kan maken van uitzonderlijke bevoegdheden die transparantieregels over subsidies omzeilen.

Kim spant zich in om de sociale rechten van werknemers in de snelgroeiende platformeconomie te verbeteren. Ze zette het thema op de kaart met een screening van de schrijnende film "Sorry we missed you". Binnenkort komt Ken Loach op uitnodiging van Kim naar Brussel om in gesprek te gaan met beleidsmakers en platformwerkers over dit thema. Kim verweet de Europese Commissie gebrek aan daadkracht voor de bescherming van platformwerkers. In de presentatie van de "sociale routekaart" kwam de Commissie niet verder dan het organiseren van een conferentie in plaats van wetsvoorstellen. Ook zal Kim zich vanuit de commissie interne markt bezighouden met de nieuwe plannen van de Europese Commissie om Europa klaar te stomen voor het digitale tijdperk.

In haar strijd voor een betaalbare woning voor iedereen, stelde Kim vragen aan de Europese Commissie over de nieuwe Hofuitspraak die Airbnb als informatiedienst classificeert. Dit perkt mogelijk de ruimte van lokale en nationale autoriteiten in om beleid te maken dat perk en paal stelt aan tijdelijk verhuur met een prijsopdrijvend effect. Kim wil dat de Commissie snel met plannen komt om betaalbare huisvesting niet langer ondergeschikt te maken aan Europese vrije marktregels. GroenLinks stelde de hofuitspraak ook op nationaal niveau en in Amsterdam aan de kaak.

Kim zet zich in voor een inclusieve samenleving onder andere via de parlementaire groep die de LHBT-rechten bevordert. Ze riep in haar maidenspeech op om harder op te treden tegen de "LHBT-vrije zones" die in Polen zijn verschenen. Het groeiend aantal aanvallen op de LHBT-gemeenschap vanuit de staat, regeringsfunctionarissen en politici beperkt zich niet alleen tot Polen. Ook op veel andere plekken in de EU is sprake van toenemende anti-LHBT-sentimenten. Kim is lid van het gender-mainstreaming-netwerk van het parlement. Als zodanig is zij verantwoordelijk dat de genderdimensie over de volle breedte wordt meegenomen in het werk van de interne marktcommissie. Kim is tevens lid van de parlementaire groep die opkomt voor de rechten van mensen met een beperking.

BREXIT

Het eind van 2019 stond ook in het teken van de Brexit. Nadat de voorwaarden voor het vertrek van het Verenigd Koninkrijk (VK) uit de EU tot drie keer toe waren afgekeurd door het Britse lagerhuis, koos de nieuwe Britse premier voor een andere weg. Hij paste de deal over het terugtrekkingsakkoord aan en stuurde aan op nieuwe verkiezingen om een duidelijke meerderheid voor zijn harde Br-

exit-lijn te krijgen. De Conservatives wonnen met een ruime meerderheid waarmee een snelle Brexit onvermijdelijk werd. Het Europees Parlement stemde eind januari over het terugtrekkingsakkoord. Een ruime meerderheid, inclusief GroenLinks, steunde het akkoord waarin belangrijke afspraken staan over de rechten van burgers, een nieuwe grens tussen Noord-Ierland en Ierland wordt voorkomen en de handel voorlopig niet verstoord wordt. Maar deze overgangsbepalingen gelden slechts tot eind 2020 waardoor er snelle noodzaak is voor afspraken over de toekomstige relatie met het VK. Het wordt een grote uitdaging om goede afspraken te maken gezien de inzet van de regering van Boris Johnson om zoveel mogelijk te kunnen afwijken van Europese regels en standaarden. Voor GroenLinks is het cruciaal dat de EU geen bevoorrechte markttoegang geeft aan het VK zonder respect voor Europese standaarden voor milieu, klimaat, werknemers en belastingontwijking.

Per 31 januari is het VK niet langer lid van de EU en verdwijnt het land uit de Europese instituties. De Brexit is niet alleen een historisch verlies voor de EU, maar ook voor de groene fractie in het Europees Parlement. Maar liefst elf Britse groene Europarlementariërs verlieten het parlement na een emotioneel afscheid. Hoewel er door een nieuwe zetelverdeling tussen landen ook vier nieuwe groenen voor in de plaats komen, wordt de groene fractie per saldo kleiner, net als de liberale en sociaal-democratische fracties.

VERANTWOORDING

EGP DELEGATIE

NIEUWE EGP-DELEGATIE

Het congres van GroenLinks koos in februari 2019 een nieuwe delegatie voor de Europese Groene Partij (EGP). Youssef Rahman, Jeroni Vergeer, Jonna Gjaltema, Barbara Wegelin, Ellen van Reesch, Ruth Noorduyt en Michiel Nanninga konden aan de slag. Mieke van der Vegt nam op datzelfde congres in februari afscheid als internationaal secretaris. De toezichtraad benoemde per 1 juli 2019 Gebke van Gaal als ad interim internationaal secretaris. Gebke nam de leiding van de EGP-delegatie op zich, Hilda Passchier bleef als ondersteuner bij de delegatie. In de periode tussen het congres in 2019 en de benoeming door de toezichtraad van Gebke van Gaal, nam partijbestuurder Jeroen Postma de functie waar.

DE GREEN WAVE

Als aftrap voor de Europese verkiezingscampagne organiseerde de EGP half april in Brussel een avond over de Green Wave, de groene golf die in sommige landen al hoog is en in andere landen opkomt, maar door heel Europa rolt. De avond, vol met politiek en muziek, was inspirerend en werd door veel leden uit de verschillende lidstaten bezocht. GroenLinks was goed vertegenwoordigd door de GroenLinkse Europese kandidaten, de EGP-delegatie, GroenLinks Tweede Kamerlid Kathalijne Buitenweg en een groep GroenLinksers die met een bus uit Utrecht waren afgereisd. De campagne kon beginnen!

LOCAL COUNCILLORS NETWORK

Eind juni 2019 werd in Oslo een conferentie in het kader van het Local Councillors Network

van de EGP 'Cities for the Future, The Green Way' georganiseerd. Vanuit de EGP-delegatie werd hierover gecommuniceerd op PLEK en werden raadsleden benaderd met de vraag of ze wilden deelnemen en een paneldeelnemer wilden leveren. Benni Leemhuis (GroenLinks raadslid Groningen en actief in de samenwerking met de Duitse Grüne burenen) hield in Oslo een presentatie over het Groningse mobiliteitsbeleid dat de voetganger en fietser vooropstelt.

PARTY LEADERS BIJEENKOMST

In september is een party leaders bijeenkomst gehouden in Brussel, waar onze voorzitter Katinka Eikelenboom en Gebke van Gaal als a.i. internationaal secretaris naar zijn afgereisd. Hier werden de nationale hoogtepunten gedeeld en is een terugblik gegeven op de laatste verkiezingen vanuit alle aanwezige landen. De rest van de bijeenkomst stond in het teken van de overwinningen van de Greens/EFA van 52 naar 75 zetels, alsook de uitdagingen die in het verschiet liggen. Begin 2020 is een virtuele bijeenkomst gehouden met de nieuwe Staatssecretaris en de partijleider van de Groenen in de nieuw gevormde Oostenrijkse regering, waar Gebke bij aanwezig was.

30E EGP-COUNCIL FINLAND

Na de zomervakantie startten de voorbereidingen voor de najaarscouncil die begin november in Tampere/Finland werd georganiseerd. Na raadpleging van onze nationale en Europese GroenLinks-politici diende de delegatie twee resoluties in, en deze werden op de Council ook aangenomen:

RESOLUTIE 1: STOP THE EU-MERCOSUR TRADE DEAL AND MAKE ALL TRADE AGREEMENTS WORK FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

De resolutie roept op te stoppen met het uitonderhandelen van het voorliggende handelsverdrag tussen de EU en Mercosur, de vrijhandelszone van Brazilië, Paraguay, Uruguay en Argentinië. We willen dat niet alleen deze deal, maar ook andere handelsverdragen volledig worden herzien, zodat zij ondersteunend worden aan het behalen van sociale en ecologische duurzaamheidsdoelen, waaronder het Akkoord van Parijs, in plaats van die doelen te ondermijnen.

RESOLUTIE 2: SUPPORT REFUGEES IN GREECE

De resolutie roept de Griekse regering op direct fondsen en middelen ter beschikking te stellen om de menselijke ramp met de vluchtelingen op de Griekse eilanden met de winter in zicht, tegen te gaan. De Europese commissie zou daarbij moeten helpen. De EU en de lidstaten worden opgeroepen om een meer ambitieus herplaatsingsprogramma in de hele EU af te spreken en veiligere doorgangen naar Europa in te stellen. De Turkije-deal zou opgezegd moeten worden terwijl de steun aan Syrische vluchtelingen in Turkije doorgaat.

BENOEMING GROENLINKS VERTEGENWOORDIGER IN FINANCIAL ADVISORY BOARD

Op voordracht van GroenLinks is Nadia van Huisstede (oud-bestuurslid GroenLinks Leiden) gekozen in de Finance Advisory Board (FAB) van de EGP. Wouter van Witteveen, Provinciaal Statenlid Gelderland, is sinds 2018 lid van de Amendments Committee.

Ook werd een aangepast afdrachtmodel van de EGP leden aangenomen, waarbij de grootte van een nationale partij op basis van stempercentages en aantal stemmen per land als deel van alle EGP leden beter uit de verf komt.

GroenLinks is na de Duitse Groenen de grootste partij binnen de EGP en is bruto meer gaan betalen per jaar op basis van veertien zetels in de Tweede Kamer.

Tot slot werd een nieuw EGP Committee (het 'bestuur') van negen leden gekozen, die de EGP de komende twee en een half jaar gaat besturen.

EUROPEAN COMMITTEE OF THE REGIONS (COR)

De EGP heeft zich hard gemaakt om de Groenen als Partij in de CoR vertegenwoordigd te laten zijn. 26 januari 2020 is de "Greens group" dan officieel voor het eerst toegetreden tot de CoR; het adviesorgaan voor de Europese Commissie, de Raad van Europa en het Europees Parlement. De CoR bestaat uit 350 vertegenwoordigers vanuit de lokale, regionale en provinciale overheden. De CoR adviseert altijd en met name als het gaat om wetgeving. GroenLinks heeft gelijk twee vaste delegatieleden in de Greens group van de CoR: Marieke van Schouten (wethouder Nieuwegein) en Ufuk Kâhya (wethouder Den Bosch).

TOEKOMSTPLANNEN GROENLINKS EGP-DELEGATIE

De EGP-delegatie is op 14 februari bijeengekomen, net na de sluiting van de congres-krant verantwoordingsdeadline, om de plannen voor de komende jaren concreet te maken. Tijdens het congres kun je de delegatieleden hierover bevragen en ideeën meegeven.

Uitgebreidere notities en links over de councils zijn te vinden op de website europawerkgroep.groenlinks.nl en de Facebook van de Europawerkgroep die wordt gedeeld met de EGP-delegatie.

VERANTWOORDING

TOEZICHTRAAD

ALGEMEEN

GroenLinks heeft als enige politieke partij in Nederland een toezichthoudend orgaan in de vorm van een toezichtraad. De toezichtraad heeft als taak om toezicht te houden op de werkzaamheden van het partijbestuur en het partijbestuur met raad terzijde te staan. Het toezicht is erop gericht dat het partijbestuur haar wettelijke verplichtingen en financiële verantwoordelijkheden in acht neemt, statuten, reglementen en congresbesluiten naleeft en de partij op deugdelijke wijze bestuurt.

Op 16 februari 2019 heeft het congres van GroenLinks met het reglementair aftreden van János Betkó en Bert Koopmanschap twee nieuwe leden voor de periode van drie jaar in de toezichtraad gekozen: Saskia van Gessel en Gemma Lago. Daarnaast heeft het congres het reglementair aftredende lid Bert Koopmanschap voor een nieuwe periode herbenoemd. In oktober 2019 trad Peter Korzelius terug als voorzitter. De toezichtraad bestond eind 2019 uit: Ali Al Hadaui, Saskia van Gessel, Bert Koopmanschap, Gemma Lago en Titia van Leeuwen (voorzitter a.i.).

WERKZAAMHEDEN

A. FINANCIËN

Het toezicht op de financiën van de partij is en blijft een belangrijke taak voor de toezichtraad. De toezichtraad stelt de accountant aan, voert overleg met de accountant en penningmeester over de resultaten van de controle en brengt advies uit aan het congres ten aanzien van de goedkeuring van de jaarrekening. Daarnaast worden de tussentijdse rapportages besproken, en aan het einde van het jaar wordt de

begroting voor het komende jaar door de toezichtraad besproken en goedgekeurd. In 2019 was met name het financiële beleid rond de verandering van huisvesting van GroenLinks een belangrijk onderwerp van bespreking (zie ook paragraaf E hieronder). Daarnaast was er aandacht voor de wijze van aanpak bij onder andere uitputting van de begroting, de stand van zaken van de automatisering en het toezicht houden op de werkelijke bestedingen. Dit gebeurde onder andere op basis van een analyse van verschillen tussen begroting en realisatie. De toezichtraad kon constateren dat de financiën op orde waren. De raad heeft de begroting voor 2020 goedgekeurd en kon ook concluderen dat GroenLinks en financieel goed voorstaat.

B. FUNCTIONERINGSGESPREKKEN

LEDEN PARTIJBESTUUR

Als onderdeel van de taken van de toezichtraad voeren twee leden van de raad jaarlijks met elk lid van het partijbestuur een functioneringsgesprek. Per gesprek wordt een verslag gemaakt waarin ook de gemaakte afspraken, aandachtspunten en ontwikkelpunten zijn opgenomen. In 2019 is de toezichtraad gestart met een ander stramien voor de gesprekken. De eerder gebruikte 360-graden systematiek werd ervaren als te omslachtig voor de betrokkenen en te eenzijdig gericht op kwantitatieve scores per competentie. De nieuwe systematiek is gebaseerd op referenties van een drietal personen die met het betrokken bestuurslid samenwerken, op een eigen schriftelijke reflectie van het bestuurslid en de mate van realisatie van de gemaakte afspraken en voornemens. De

toezichtraad voert ook exitgesprekken met afgetreden bestuursleden, omdat op afstand terugblikken, alsook adviezen voor opvolgers vaak nuttig kunnen zijn. In 2019 zijn er twee exitgesprekken gevoerd.

C. BENOEMING LEDEN PARTIJBESTUUR

De toezichtraad is opdrachtgever voor de kandidatencommissie intern voor de selectie van kandidaten voor het partijbestuur. Op basis van die selectie verkiest vervolgens het congres de partijbestuursleden. Wanneer partijbestuursleden tussentijds opstappen is de benoeming van nieuwe leden een taak van de toezichtraad, ook weer op basis van de selectie door de kandidatencommissie intern. In 2019 heeft de toezichtraad tussentijds een internationaal secretaris a.i. in het partijbestuur benoemd. In 2019 is verder de opdracht verstrekt aan de kandidatencommissie intern voor het selecteren van kandidaten voor de vacature 'Diversiteit en externe relaties', alsook voor de vacatures 'Personeel en organisatie' en 'Internationaal secretaris'. Dit heeft inmiddels geleid tot enkelvoudige voordrachten van kandidaten voor de drie hiervoor genoemde functies. De voordrachten worden aan het congres van maart 2020 voorgelegd.

D. ROYEMENT LEDEN

Indien leden de partij op onredelijke wijze benadelen kunnen deze worden geroyeerd. Het besluit tot royement is een taak van het partijbestuur, waarvoor instemming is vereist van de toezichtraad. In het afgelopen jaar speelde het in twee gevallen. Na rijp beraad heeft de toezichtraad in beide gevallen ingestemd met het besluit tot royement.

E. HUISVESTING LANDELIJK BUREAU GROENLINKS

In 2018 had een extern bureau opdracht gekregen vergelijkend onderzoek te doen naar de huisvesting van het Landelijk Bureau.

De belangrijkste keuze was het bestaande pand aan de Oudegracht te laten renoveren dan wel op een andere locatie (in Utrecht of Amersfoort) een (kantoor)pand te huren en het pand aan de Oudegracht te verkopen. In 2019 heeft daarover enkele malen uitvoerig overleg plaatsgevonden tussen het partijbestuur en de toezichtraad. De toezichtraad heeft in de verschillende fasen van de ontwikkeling en de besluitvorming het partijbestuur van advies gediend en heeft het bestuur de statutair vereiste toestemming verleend tot verkoop van het pand aan de Oudegracht. In 2019 heeft het partijbestuur besloten het pand aan de Oudegracht te verkopen en een nieuwe locatie in Utrecht te huren. De nieuwe locatie is in februari 2020 betrokken. Het nieuwe pand is duurzamer, goedkoper, heeft een beter werkklimaat en is ook beter bereikbaar dan het pand aan de Oudegracht. Bovendien kent het goede faciliteiten voor vergaderingen en trainingen.

F. INTEGRITEIT

De toezichtraad heeft als toezichthouder de taak om toe te zien op het omgaan met integriteit door het partijbestuur, de toezichtraad zelf en via het partijbestuur de partij als geheel. GroenLinks vraagt bij alle landelijke en Europese vertegenwoordigende en bestuurlijke functies om een Verklaring Omtrent Gedrag, laat kandidaten een integriteitsformulier invullen en er wordt beperkt onderzoek gedaan naar integriteit van de betrokken kandidaten. In sommige gevallen wordt door een gespecialiseerd bureau nader onderzoek gedaan. Het integriteitsbeleid van GroenLinks, vastgelegd in een integriteitsprotocol en een integriteitsverklaring die ondertekend dient te worden, geldt voor alle politieke vertegenwoordigers, politieke bestuursleden en landelijke bestuursleden van GroenLinks, ook voor de leden van de toezichtraad. Om belangenversterving tegen te kunnen gaan, melden de leden welke

functies zij bekleden naast het lidmaatschap van de toezichtraad.

In 2019 is door het partijbestuur besloten het integriteitsbeleid opnieuw te bezien en zo nodig aan te scherpen. In november 2019 is een themadag voor partijbestuur en toezichtraad gehouden, gericht op het herijken van het geldende integriteitsbeleid en het bezien of nadere aanscherping nodig en zinvol is. Dit laatste ook wat betreft de zichtbaarheid en ijkbaarheid van het beleid. De themadag heeft tot heldere gemeenschappelijke inzichten geleid. Het partijbestuur werkt, mede in overleg met de toezichtraad, aan een nieuw integriteitsbeleid, met daarin meer aandacht voor het gewenst gedrag van mensen in de partij, de geschreven en ongeschreven regels en ook voor heldere klachtenprocedures. Aandachtspunt hierbij is het levend houden van deze afspraken en het belang van het (blijven) voeren van het gesprek over integriteit, grenzen en waarden in de partij.

G. EVALUATIE FUNCTIONEREN TOEZICHTRAAD

De toezichtraad evalueert één keer per jaar het eigen functioneren en dat van de individuele leden. Een goede en periodieke evaluatie draagt bij aan de professionaliteit van de toezichtraad, en het creëert een leermoment om te kunnen bepalen of er bij de ingezette koers bijstelling gewenst is. In 2019 is een korte interne evaluatie gehouden in de toezichtraad. In 2020 zal een evaluatie plaatsvinden met externe begeleiding.

In oktober 2019 heeft Peter Korzelijs zijn functie als voorzitter van de toezichtraad neergelegd. In retrospectief is hij tot de conclusie gekomen dat de toezichtraad niet op adequate wijze is omgegaan met klachten die in maart 2018 zijn geuit over de werksfeer, de aansturing van de organisatie en de organisatiecultuur van het Landelijk Bureau in de

jaren daarvoor. De toezichtraad heeft lering getrokken uit de gang van zaken en ziet er nog scherper dan in het verleden op toe dat het partijbestuur zorgdraagt voor een veilige cultuur in de vereniging en organisatie en voor heldere procedures in het geval van klachten. Het partijbestuur is, in nauwe samenwerking met de directie van het Landelijk Bureau en in overleg met de toezichtraad, de nodige stappen aan het zetten om het integriteitsbeleid te versterken. Het partijbestuur heeft daarnaast de nodige acties ondernomen om de klachten uit het verleden goed af te handelen.

H. COMMUNICATIE EN ZICHTBAARHEID

De toezichtraad heeft voor het functioneren een toezichtkader opgesteld. Eind 2019 is het toezichtkader geactualiseerd. Het wordt in 2020 van kracht. Elk jaar stelt de toezichtraad ook een eigen werkplan op, alsook een verantwoording aan het congres. Toezichtkader, werkplan en verantwoording worden gepubliceerd op de webpagina van de toezichtraad op de website van GroenLinks.

TOT SLOT

Wij danken allereerst Peter Korzelijs voor zijn integriteit en consequente optreden en voor zijn rol als voorzitter van de toezichtraad, en we betreuren zijn vertrek omdat we daarmee een heel prettige en integere collega missen. We ervoeren hem als een zeer diplomatieke en verbindende schakel met het partijbestuur. Ook danken wij de leden van het partijbestuur voor de goede samenwerking. De toezichtraad wil haar rol zo goed mogelijk vervullen en waar nodig nog weer verder optimaliseren.

De toezichtraad van GroenLinks
Ali Al Hadaui, Bert Koopmanschap,
Saskia van Gessel, Gemma Lago en Titia van Leeuwen (voorzitter a.i.).

LEES VERDER IN DE DAGKRANT!

- > Eventuele moties; deze kunnen worden ingediend tot en met 4 maart 2020 (zie ook groenlinks.nl/congres)**
- > Eventuele aanvullingen op en wijzigingen van de congreskrant**
- > Aanvullende praktische informatie voor de dag zelf**

De dagkrant is beschikbaar op papier tijdens het congres (wordt uitgereikt bij de aanmeldbalie) en kun je in zijn geheel online vinden vanaf 12 maart via groenlinks.nl/congres. Wil je je zoveel mogelijk vooraf inlezen, houd dit dan in de gaten.